

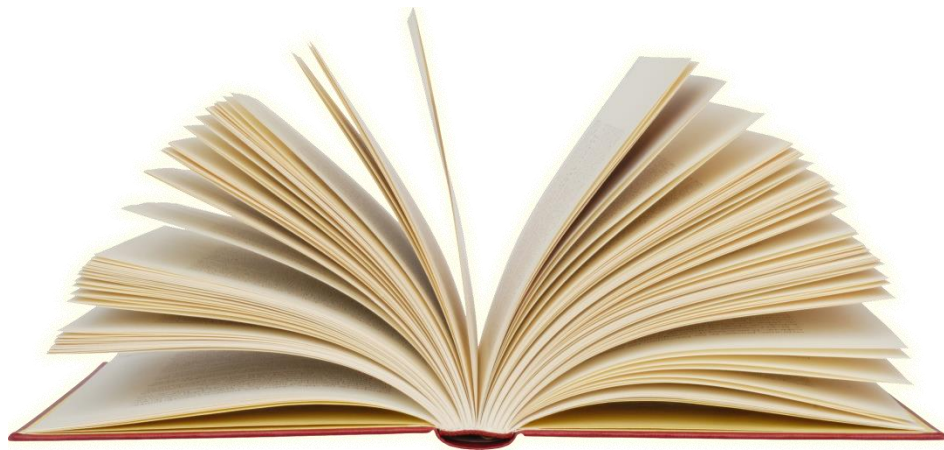
СХВАЛЕНО

педагогічною радою
КЗДО КТ №306 КМР
(протокол педагогічної
ради № 1 від 30.08.2023 року)

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Директор
КЗДО КТ №306 КМР
_____ Ірина КУШНІР

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
Комунального закладу дошкільної освіти (ясла-садок)
комбінованого типу №306 Криворізької міської ради
на 2023-2024 навчальний рік

м. Кривий Ріг
2023

ЗМІСТ

I. ЦІЛЬОВИЙ РОЗДІЛ:

1.1. Пояснювальна записка.

1.1.1. Вступ	3
1.1.2. Цілі і завдання реалізації освітньої програми дошкільної освіти.	5
1.1.3. Принципи та підходи до формування програми.	6
1.1.4. Характеристики особливостей розвитку дітей раннього та дошкільного віку.	8

1.2. Прогнозовані результати як орієнтири освоєння вихованцями основної освітньої програми дошкільної освіти.

1.2.1. Цільові орієнтири, сформульовані в БКДО.	9
---	---

II. ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ:

2.1. Освітня діяльність відповідно до освітніх галузей з урахуванням використовуваних в ЗДО програм і методичних посібників, що забезпечують реалізацію даних програм.	12
2.2. Форми, способи, методи і засоби реалізації програми з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей вихованців, специфіка їх освітніх потреб та інтересів.	31
2.3. Особливості освітньої діяльності різних видів та культурних практик:	
2.3.1. Фізкультурно-оздоровча робота в ЗДО.	36
2.3.2. Регіональний компонент.	36
2.3.3. Наступність КЗДО КТ №306 КМР та КГ №60 КМР.	37
2.3.4. Взаємодія ЗДО з соціумом.	39
2.3.5. Додаткові освітні послуги.	39
2.4. Особливості взаємодії педагогічного колективу з родинами вихованців.	40
2.5. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.	41
III. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ РОЗДІЛ:	
3.1. Матеріально-технічне забезпечення програми, забезпеченість методичними матеріалами та засобами навчання і виховання.	44
3.2. Режим дня в синхронному та асинхронному форматах	46
3.3. Планування освітньої діяльності.	49
3.4. Модель організації освітнього процесу на день.	52
3.5. Особливості традиційних подій, свят, заходів.	56
3.6. Організація розвиваючого предметно-просторового середовища.	57
3.7. Перелік нормативних та нормативно-методичних документів.	58
3.8. Методичне забезпечення освітніх напрямів.	62

I. ЦІЛЬОВИЙ РОЗДІЛ

1.1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.

1.1.1. Вступ

Освітня програма КЗДО КТ №306 КМР складена на 2023-2024 навчальний рік.

Для розробки освітньої програми була створена творча група у складі:

- Ірина КУШНІР – директор;
- Тетяна БОНКА – вихователь-методист;
- Віта СЕМЕХА – вихователь;
- Ольга ШИШЛАКОВА – вчитель-логопед;
- Вікторія ГОРКІНА-ЧЕВЕРДА, вчитель-дефектолог;
- Ольга ДАЙЧЕНКО – керівник музичний.

Програма складена відповідно до вимог Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція) та Концепції Нової української школи.

Освітня діяльність в закладі дошкільної освіти у 2023/2024 навчальному році буде організована відповідно до:

- Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту»
- Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція)
- Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (*зі змінами та доповненнями затверджено наказом МОН України від 29.07.2019 №1038*)
- Положення про заклад дошкільної освіти (*затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2003 № 305*)
- Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів (*затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 №234*)
- Гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності (*затверджено наказом МОН України від 20.04.2015 №446*)
- Листів Міністерства освіти і науки: «Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період» (*від 28.05.12 № 1/9-413*), «Про розроблення програм для дошкільної освіти» (*від 28.02.2013 №1/9-152*), «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» (*від 02.09.2016 №1/9-454*), «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах» (*від 02.09.2016 №1/9-456*), «Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах» (*від 25.07.2016 №1/9-396*), «Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» (*від*

- 11.10.2017 №1/9-546), «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти» (від 19.04.2018 №1/9-249, «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах» (від 13.11.2018 №1/9-691), «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (від 14.02.2019 №1/11-1491), «Щодо організації роботи дошкільних навчальних закладів по ознайомленню дітей із народними традиціями, святами та обрядами» (від 20.10.2016 №1/9-561)
- Інструктивно-методичних рекомендацій щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти (лист МОН від 19.04.2018 №1/9-249)
  - Лист МОН України від 02.04.2022 № 1/3845-22 «Про рекомендації для працівників закладів дошкільної освіти на період дії воєнного стану в Україні»
  - Листа МОН України від 22.06.2022 № 1/6894-22 «Про методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу в закладах дошкільної освіти в літній період»
  - Листа МОН України від 06.10.2022 1/11743-22 «Про забезпечення якості освітнього процесу в закладах дошкільної освіти за результатами дослідження ECERS-3»
  - Статуту КЗДО КЗ №306 КМР та інших нормативно-правових документів в сфері освіти.

Комунальний заклад дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу №306 Криворізької міської ради територіально розташований в межах Центрально-Міського району м. Кривого Рогу за адресою: вул. Свято-Миколаївська 12А, тел. (097) 554 1073. e-mail: kzdzn306@ukr.net

Основний двоповерховий корпус закладу побудований у 1982 році з бетонних блоків, з м'якою покрівлею, для якого встановлено середній ступень вогнестійкості. Загальна площа закладу складає 2422,4 кв.м., з яких під забудовою 2400 кв.м. Щільність забудови складає 99 %. Електро, водо, теплопостачання здійснюється централізовано від загальноміських мереж. Вікон – 236 шт., балконних блоків – 6 шт., виходів – 3 (центральні), 5 (додаткові, об лаштовані ганками). Захисні споруди відсутні.

Законодавчі нормативні документи ЗДО, на основі яких він здійснює свою освітню, правову, господарську діяльність:

- Статут;
- Ліцензія;
- Свідоцтво.

1.1.2. Цілі і завдання реалізації освітньої програми дошкільної освіти

Програма спрямована на створення умов розвитку дошкільників, відкриває можливості для позитивної соціалізації дитини, його всебічного особистісного розвитку, розвитку ініціативи і творчих здібностей на основі співпраці з дорослими і однолітками у відповідних дошкільного віку видах діяльності.

Цілі програми:

Розвиток особистості дітей дошкільного віку в різних видах спілкування і діяльності з урахуванням їх вікових, індивідуальних, психологічних і фізіологічних особливостей.

Завдання програми:

✓ охорона і зміцнення фізичного та психічного здоров'я дітей, в тому числі їх емоційного благополуччя;

✓ забезпечення рівних можливостей повноцінного розвитку кожної дитини в період дошкільного дитинства незалежно від місця проживання, статі, нації, мови, соціального статусу, психофізіологічних особливостей (в тому числі обмежених можливостей здоров'я);

✓ забезпечення наступності основних освітніх програм дошкільної та початкової освіти;

✓ створення сприятливих умов для розвитку дітей відповідно до їх вікових та індивідуальних особливостей;

✓ забезпечення варіативності і різноманітності змісту освітніх програм і організаційних форм рівня дошкільної освіти, можливості формування освітніх програм різної спрямованості з урахуванням освітніх потреб і здібностей вихованців.

Мета та завдання за Статутом:

Головною метою і предметом діяльності Закладу є реалізація права дітей на здобуття якісної дошкільної освіти та забезпечення цілісного розвитку дитини, її фізичних, інтелектуальних і творчих здібностей шляхом виховання, навчання, соціалізації та формування необхідних життєвих навичок.

Головними завданнями Закладу є:

- реалізація державної політики в сфері дошкільної освіти;
- розумовий, психологічний і фізичний розвиток дітей;
- забезпечення соціально-психологічної реабілітації та адаптації дітей шляхом спеціально організованого освітнього процесу у комплексі з корекційно-розвивальною роботою;
- сприяння збереженню та зміцненню психічного та фізичного здоров'я дітей;

- формування особистості, розвиток її творчих здібностей та інтересів; забезпечення виконання Базового компоненту дошкільної освіти, соціальної готовності продовжувати освіту;
- здійснення соціально-педагогічного патронату сімей.

1.1.3. Принципи та підходи до формування програми.

Базовий компонент дошкільної освіти затверджено наказом МОН №33 від 12.01.2021 "Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) нова редакція"

Інваріантний складник:

Освітній напрям «Особистість дитини»

Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

Освітній напрям «Дитина в природному довкіллі»

Освітній напрям «Гра дитини»

Освітній напрям «Дитина в соціумі»

Освітній напрям «Мовлення дитини»

Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»

Варіативний складник:

Освітній напрям «Особистість дитини. Спортивні ігри»

Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі. Комп'ютерна грамота»

Освітній напрям «Мовлення дитини. Основи грамоти»

Освітній напрям «Мовлення дитини. Іноземна мова»

Освітній напрям «Дитина в соціумі. Соціально-фінансова грамотність»

Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва. Хореографія»

Засади нового Базового компонента

1. Визнання самоцінності дошкільного дитинства, його особливої ролі в розвитку особистості;
2. Збереження дитячої субкультури;
3. Створення сприятливих умов для формування особистісної зрілості дитини, її базових якостей;
4. Пріоритет повноцінного проживання дитиною сьогодення у порівнянні з підготовкою до майбутнього етапу життя;
5. Повага до дитини, врахування індивідуального особистого досвіду дошкільника;
6. Компетентнісний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованість бажань, інтересів, намірів та особистісних якостей і вольової поведінки дитини;

7. Надання пріоритету соціально-моральному розвитку особистості, формування уміння узгоджувати особисті інтереси з колективними;
8. Формування цілісної картини світу, основ світогляду.

Принципами дошкільної освіти є (Закон України "Про дошкільну освіту", стаття 6):

- доступність для кожного громадянина освітніх послуг, що надаються системою дошкільної освіти;
- рівність умов для реалізації задатків, нахилів, здібностей, обдарувань, різнобічного розвитку кожної дитини;
- єдність розвитку, виховання, навчання і оздоровлення дітей;
- єдність виховних впливів сім'ї і закладу дошкільної освіти;
- наступність і перспективність між дошкільною та початковою загальною освітою;
- світський характер дошкільної освіти;
- особистісно-орієнтований підхід до розвитку особистості дитини;
- демократизація та гуманізація педагогічного процесу;
- відповідність змісту, рівня й обсягу дошкільної освіти особливостям розвитку та стану здоров'я дитини дошкільного віку.

Принципи програми «УКРАЇНСЬКЕ ДОШКІЛЛЯ»:

1. Принцип *гуманізації* виховного процесу полягає в організації вихователя на особистість дитини, на її вікові та індивідуальні особливості;
2. Принцип *демократизації* – надання всім учасникам педагогічного процесу означеної свободи для відчуття власної індивідуальності, значущості, самоповаги; усунення авторитарного стилю виховання;
3. Принцип *культуровідповідності* - максимальне використання у освітньому процесі культури того середовища, в якому росте дитина;
4. Принцип *науковості* – зміст програми, факти, явища, з якими знайомлять дітей, є науково-достовірними, точно встановленими;
5. Принцип *цілісності* – єдність, взаємозв'язок усіх компонентів педагогічного процесу;
6. Принцип *концентричності* означає, що знання дітей про той чи інший предмет розширюються, уточнюються, узагальнюються та систематизуються.

Принципи програми «ВПЕВНЕНИЙ СТАРТ».

В основу Програми закладено відомі загальнонаукові принципи актуальності, науковості, доступності та відповідності програмового матеріалу віковим особливостям розвитку дітей, послідовності, систематичності, концентричності, дотримання яких відповідає сучасним тенденціям розвитку, виховання і навчання дошкільників.

- відповідність світському і гуманістичному характеру освіти;
- єдність розвивальних, виховних, навчальних цілей і завдань дошкільної освіти;
- доцільність поєднання наукової обґрунтованості й можливості практичного застосування;
- особистісно-зорієнтована взаємодія дорослих і дітей;
- раціональне співвідношення організованої, самостійної та вільної діяльності у повсякденному житті;
- врахування провідних видів діяльності малюків забезпечують індивідуальний та диференційований підхід у освітній роботі з дітьми;
- інтеграцію змісту, форм, методів, засобів розвитку, виховання і навчання дошкільників.

1.1.4. Характеристики особливостей розвитку дітей раннього та дошкільного віку.

У Комунальному закладі дошкільної освіти (ясла-садок) комбінованого типу №306 Криворізької міської ради функціонує 12 груп, 165 дітей:

- ✓ Група раннього віку №1 «Метелики» - 15 дітей, 9 г.
- ✓ Група раннього віку №2 «Курчата» - 15 дітей, 9 г.
- ✓ Молодша група загального розвитку № 10 «Мішутка» - 20 дитини, 9 г.
- ✓ Середня група загального розвитку №3 «Дружня сімейка» - 20 дітей, 9 г
- ✓ Середня група ортопедична №7 «Веселка» - 9 дітей, 10,5 г.
- ✓ Середня група ортопедична №5 «Мультишки» - 10 дітей, 9 г.
- ✓ Середня група дефектологічна № 4 «Капітошка» -10 дітей, 10,5 г.
- ✓ Старша група дефектологічна № 12 «Казка» - 10 дітей, 9 г.
- ✓ Старша група дефектологічна №6 «Сонечко» - 14 дітей, 9 г
- ✓ Старша група загального розвитку №9 «Калинка» - 20 дітей, 9 г.
- ✓ Різновікова група логопедична № 11 «Бджілка» - 11 дітей, 10,5 г.
- ✓ Різновікова група інклюзивна №8 «Колобок» - 15 дітей, 9 г.

Режим роботи закладу: 7.00-19.00

Наповнюваність:

- Нормативна -255
- Фактична - 165

Кількісний склад працівників по штату: 56 чол.

Кадрове забезпечення:

Кількість педагогічних працівників у закладі – 27

Освітній рівень складає:

- з вищою освітою – 21
- з базовою вищою – 0
- з неповною вищою – 6

Кваліфікаційний рівень педагогічних працівників:

- вища категорія – 3
- перша категорія – 5
- друга категорія – 9
- спеціаліст – 2
- без категорії (тарифний розряд) – 7
- «Вчитель-методист» – 2
- «Старший вчитель» – 0
- «Вихователь-методист» – 1
- «Керівник гуртка-методист» – 0

Соціальний статус сімей:

- Багатодітні
- Малозабезпечені
- Діти - внутрішньопереміщені особи
- Діти з інвалідністю
- Діти із числа сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах
- АТО, ООС, УБД, ЗСУ, Нацполіція, Нацгвардія
- Діти загиблих/ зниклих безвісті військовослужбовців

Програма розвитку дитини дошкільного віку:

- «Українське дошкілля»
- «Впевнений старт»

1.2. ПРОГНОЗОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ ЯК ОРІЄНТИРИ ОСВОЄННЯ ВИХОВАНЦЯМИ ОСНОВНОЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

1.2.1. Цільові орієнтири, сформульовані в БКДО.

Освітній напрям «Особистість дитини» передбачає:

- формування позитивного образу «Я», створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності;
- виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурногігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності. На кінець дошкільного періоду життя в дитини мають бути сформовані базові якості особистості: довільність, самостійність і відповідальність, креативність, ініціативність, свобода поведінки і безпечність, самосвідомість, самоставлення, самооцінка.

Зміст освітнього напрямку «Дитина в соціумі» передбачає формування у дітей навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись у світі людських взаємин, готовності співпереживати та співчувати іншим. Завдяки

спілкуванню з дорослими, як носіями суспільно-історичного досвіду людства, в дитини з'являються інтерес та вміння розуміти інших, долучатися до спільної діяльності з однолітками та дорослими, об'єднувати з ними свої зусилля для досягнення спільного результату, оцінювати власні можливості, поважати бажання та інтереси інших людей. Взаємодія з іншими людьми є своєрідним видом входження дитини в людський соціум, що вимагає уміння узгоджувати свої інтереси, бажання, дії з іншими членами суспільства.

Зміст освітнього напрямку «Дитина у природному довкіллі» містить доступні дитині дошкільного віку уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного довкілля. Природнича освіченість передбачає наявність уявлень дитини про живі організми і природне середовище, багатоманітність явищ природи, причинно-наслідкові зв'язки у природному довкіллі та взаємозв'язок природних умов, рослинного і тваринного світу, позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи. Ціннісне ставлення дитини до природи виявляється у її природодоцільній поведінці: виважене ставлення до рослин і тварин; готовність включатись у практичну діяльність, що пов'язана з природою; дотримання правил природокористування.

Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва» передбачає формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці. Результатом оволодіння дитиною різними видами предметної та художньої діяльності є сформоване емоційно-ціннісне ставлення до процесу та продуктів творчої діяльності, позитивна мотивація досягнень; здатність орієнтуватися в розмаїтті властивостей предметів, розуміти різні способи створення художніх образів, виявляти інтерес до об'єктів, явищ та форм художньо-продуктивної діяльності, а також оволодіння навичками практичної діяльності, культури споживання.

Освітній напрям «Гра дитини» передбачає розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості в ігровій діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання довкілля і реалізації себе в ньому. Гра забезпечує задоволення ігрових уподобань кожної дитини, сприяє виникненню дружніх, партнерських стосунків та ігрових об'єднань за інтересами, спонукає до обміну думками, оцінювання себе й інших, заохочує до імпровізації, висловлювання власних оцінно-етичних суджень.

Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

передбачає сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу. Показником сформованості цих уявлень є здатність дитини застосовувати отримані знання у практичній діяльності (ігрова, трудова, сенсорно-пізнавальна, математична тощо), оволодіння способами пізнання дійсності, розвиток у неї наочно-дієвого, наочно-образного, словесно-логічного мислення. Сенсорно-пізнавальна освітня лінія спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях.

Освітній напрям «Мовлення дитини» передбачає засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях. Оволодіння мовою як засобом пізнання і способом специфічно людського спілкування є найвагомим досягненням дошкільного дитинства. Мова виступає «каналом зв'язку» для одержання інформації з немовних сфер буття, засобом пізнання світу від конкретно-чуттєвого до понятійно-абстрактного. Мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням. Мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку складається із різних видів говоріння та слухання, під час якої формуються мовленнєві вміння і навички. Вивчення української мови в закладах дошкільної освіти національних спільнот передбачає залучення дітей інших національностей, які є громадянами України, до оволодіння українською мовою як державною на рівні вільного спілкування з іншими дітьми і дорослими, виховання інтересу та позитивного ставлення до української мови.

Цільові орієнтири розвитку дітей дошкільного віку:

- *раннього віку* — опанування предметно-маніпулятивною діяльністю, формування активного мовлення, розвиток відчуттів та сприймання (зорові, слухові, тактильні та ін.), виховання культурно-гігієнічних навичок;
- *молодшого дошкільного віку* — оволодіння предметно-практичною діяльністю (діяльність з предметами за їх призначенням), засвоєння сенсорних еталонів (колір, форма, розмір), розвиток мовлення, вправлення чуттєвого досвіду взаємодії з оточенням (бачу, чую, відчуваю, дію);
- *середнього дошкільного віку* — ігрова діяльність, формування граматичної правильності мовлення та вихід на творчий рівень сюжетно-рольової гри;
- *старшого дошкільного віку* — формування психологічної зрілості та готовності до навчання у школі (життєві компетентності, мотивація, саморегуляція, вміння спілкуватися, інтерес до пізнавальної діяльності).

II. ЗМІСТОВИЙ РОЗДІЛ

2.1. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДПОВІДНО ДО ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ З УРАХУВАННЯМ ВИКОРИСТОВУВАНИХ В ЗДО ПРОГРАМ І МЕТОДИЧНИХ ПОСІБНИКІВ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ РЕАЛІЗАЦІЮ ДАНИХ ПРОГРАМ.

Мова навчання: українська.

✓ *Освітній напрям "Особистість дитини"*

Зміст освіти: Здоров'я та фізичний розвиток.

Результати: Усвідомлює цінність здоров'я, його значення для повноцінної життєдіяльності. Володіє елементарними знаннями про основні чинники збереження здоров'я. Розуміє значення для зміцнення здоров'я і запобігання захворюванням загартування, щоденної ранкової гімнастики, плавання, масажу, фізіотерапії, правильного харчування, безпечної поведінки, гігієни тіла.

Дотримується правил здоров'язбережувальної поведінки. Бере участь в оздоровчих та фізкультурно-розвивальних заходах, виявляє позитивне ставлення до національних та сімейних оздоровчих традицій. Знає про вплив основних природних чинників на стан здоров'я організму. Володіє найпростішими навичками загартування, виявляє інтерес до процедур загартування.

Визначає і правильно називає частини тіла та основні органи, їх елементарні функціональні можливості. Розуміє, що є шкідливим та корисним для організму. Орієнтується у призначенні органів чуття, дотримується правил їх охорони. Усвідомлює, що людина народжується, проходить різні етапи життєвого шляху — дитинство, юність, зрілість, старість.

Має елементарне уявлення про статеву належність. Орієнтується в ознаках своєї статевої належності; з повагою ставиться до протилежної статі.

Зміст освіти: Безпека життєдіяльності

Результати: Диференціює поняття «безпечне» і «небезпечне», усвідомлює важливість безпеки життєдіяльності (власної та інших людей). Знає правила безпечного перебування вдома, у дошкільному закладі, на вулиці, на воді, льоду, ігровому, 8 спортивному майданчиках. Орієнтується щодо правил поводження з незнайомими предметами та речовинами; пожежної та електробезпеки; користуванні транспортом; в основних знаках дорожнього руху тощо. Знає та може скористатися номером телефону основних служб допомоги (пожежна, медична, міліція); усвідомлює, до кого

можна звернутись у критичній ситуації. Володіє навичками безпечної поведінки при агресивному поводженні однолітків або дорослих.

Зміст освіти: Здоров'я та хвороба

Результати: Усвідомлює, що може бути здоровою і хворою, розрізняє відповідні стани. Орієнтується в основних показниках власного здоров'я (хороше самопочуття, відсутність больових відчуттів) та здоров'я оточуючих людей. Знає, що для зміцнення здоров'я й запобігання захворюванням корисні рухова діяльність, правильне харчування, безпечна поведінка, догляд за тілом. Виокремлює основні ознаки захворювання (висока температура тіла, біль, відсутність апетиту). Повідомляє дорослому про погане самопочуття, під його керівництвом виконує необхідні лікувальні процедури. Знає про існування різних захворювань, толерантно ставиться до хворих однолітків.

Знає, що розвиток людського тіла, його здоров'я залежать від повноцінного харчування. Називає основні групи продуктів харчування, відрізняє корисну їжу від шкідливої. Оперує назвами основних корисних напоїв, знає про їх роль для розвитку організму. Розуміє виняткове значення питної води для здоров'я, орієнтується в ознаках спраги й голоду. Дотримується вимог розпорядку дня та культури харчування.

Зміст освіти: Гігієна життєдіяльності

Результати: Самостійно виконує основні гігієнічні процедури. Без нагадування дорослого користується основними гігієнічними засобами та предметами догляду; знає, що ними користуються індивідуально. Прагне бути охайною, володіє елементарними навичками особистої гігієни. Намагається контролювати власну поставу, усвідомлює вплив постави на здоров'я, зовнішню красу тіла, естетику рухів, виконує комплекс вправ для запобігання порушенням постави та плоскостопості.

Зміст освіти: Рухова активність та саморегуляція

Результати: Усвідомлює роль фізичних вправ у розвитку та зміцненні організму, емоційно реагує на власні досягнення у руховій сфері (пластичність, виразність та естетика рухів). Здатна самостійно застосовувати руховий досвід у повсякденному житті, оцінює і регулює можливості власного тіла. Володіє основними рухами (ходьба, біг, стрибки, лазіння). Виконує з різних вихідних положень вправи з предметами та без них. Знає та свідомо дотримується правил у рухливих та спортивних іграх, цінує чесність, виявляє спритність. Володіє власним тілом, свідомо реагує на елементарні потреби організму, витримує відповідно віку фізичне навантаження. Виявляє вольові зусилля у руховій діяльності.

Зміст освіти: Здоров'язбережувальна компетентність

Результати: Обізнаність із будовою свого тіла, гігієнічними навичками за його доглядом; належністю до певної статі; продуктами харчування; основними показниками власного здоров'я, цінністю здоров'я для людини. Уміння виконувати основні рухи та гімнастичні вправи; застосовувати здобуті знання, вміння і навички щодо збереження здоров'я, не зашкоджуючи як власному, так і здоров'ю інших людей. Дотримання правил безпеки життєдіяльності

Зміст освіти: Самоствавлення

Результати: Має уявлення про існування свого внутрішнього світу (думки, почуття, бажання, ставлення), виявляє інтерес до нього. Здійснює елементарні мисленнєві дії (аналіз, порівняння, узагальнення). Має свої уподобання, прихильності, інтереси. Знає, чого хоче (не хоче); може обґрунтувати своє ставлення. Орієнтується в основних емоціях і почуттях; диференціює добро і зло. Встановлює причинно-наслідкові та смислові зв'язки між подіями життя, своїми переживаннями та виразом обличчя, передає свої почуття мімікою, жестами, словами. Адекватно реагує на різні життєві ситуації, намагається стримувати негативні емоції; співвідносить характер емоційної поведінки з її наслідками для інших. Передбачає результати своєї діяльності, знає їх значення для себе і тих, хто поряд, усвідомлює свою відповідальність за вчинене; здатна досягати поставленої мети.

Зміст освіти: Самосвідомість

Результати: Оперує займенником «Я», вирізняє себе з-поміж інших, усвідомлює, що може обходитися своїми силами, вміє знайти спільне і відмінне між собою та іншими. Має певну думку про себе, може сформулювати узагальнене судження про себе. Розуміє, що власне ім'я вказує на її індивідуальність, статеву належність. Радіє своєму імені, усвідомлює, що прізвище та ім'я по батькові вказують на її належність до роду, своєї родини, її традицій і звичаїв. Вміє порівняти себе (досягнення, якості, вчинки) з іншими. Усвідомлює зв'язок своєї самооцінки з реальними досягненнями та оцінками авторитетних дорослих. Співвідносить свої домагання з можливостями, успіхами та невдачами; розуміє, чим викликане позитивне і негативне судження про неї інших. Орієнтується у своїх чеснотах і вадах, виявляє самоповагу, елементарну гідність.

Прагне утвердитись у своїх моральних якостях, виявляє впевненість у своїх можливостях. Розуміє, що самовихваляння є негативним проявом, який зачіпає гідність іншої людини. Усвідомлює і переживає своє минуле та сьогодення, орієнтується у майбутньому, пов'язує з ним свої елементарні

плани; може назвати основні ознаки різних вікових періодів (дитинство, юність, зрілість, старість). Знає, що минуле, сьогодення і майбутнє залежать від обставин життя і здатності допомагати самій собі. Пов'язує із сьогоденням і майбутнім переважно позитивні зміни та події. Орієнтується у своїх основних правах і обов'язках, усвідомлює їх значення та відмінності.

Зміст освіти: Особистісно-оцінна компетентність

Результати: Обізнаність дитини з образом самої себе, своїм «Я», її місцем у системі людської життєдіяльності (у сім'ї, групі однолітків, соціально-комунікативному просторі, в різних видах діяльності). Здатність до самооцінки, довільної регуляції власної поведінки в різних життєвих ситуаціях, позитивного ставлення до власного внутрішнього світу (мотиви, ціннісні орієнтації, бажання і мрії, почуття тощо), оптимістичного світовідчуття щодо свого сьогодення і майбутнього.

✓ *Освітній напрям "Дитина в соціумі"*

Зміст освіти: Сім'я.

Результати: Усвідомлює зміст понять «сім'я», «сімейні традиції» (склад, ознаки: спільне проживання, взаємна турбота, любов, доброзичливість, сімейні обов'язки, повага та гідне ставлення до членів сім'ї, збереження сімейних традицій). Розуміє, що батьки — найрідніші люди, які доглядають та виховують своїх дітей, ставиться до них з любов'ю та повагою, турбується про них; відгукується на їхні звернення, прохання, дотримується порад дорослих.

Знає, що рідні брати-сестри — це діти, народжені в одній сім'ї. Встановлює й підтримує доброзичливі, дружні стосунки з ними, ставиться до них з любов'ю. Турбується про рідних братів-сестер, дослуховується до старших, опікується молодшими. Знає, що дідусь та бабуся доводяться батьками татові та мамі. Поважає їх, піклується про їхнє здоров'я, самопочуття; шанобливо ставиться до них. Дбає про них, допомагає, не ображає їх своїми висловами, вчинками та поведінкою.

Дотримується правил сімейного співжиття. Усвідомлює обов'язки кожного члена сім'ї, намагається виконувати свої, підтримує порядок у своєму помешканні, розуміє внесок кожного члена сім'ї у її добробут. Співчуває хворим членам родини, прагне надати посильну допомогу.

Зміст освіти: Родина.

Результати: Знає, що родина об'єднує усіх родичів матері та батька, усвідомлює ступінь рідства. Ініціює підтримання родинних зв'язків, виявляє інтерес до спільних родинних справ, свят, зустрічей, фото- та фільмотек тощо. Бере участь у складанні історії роду, веденні родовідного дерева.

Відчуває себе повноцінним членом родини. Прагне бути в присутності рідних «самим собою», розраховує на розуміння і захист. Помічає зовнішню та внутрішню схожість і несхожість із рідними. Прагне діяти так, щоб не засмучувати близьких, щоб викликати у них почуття задоволення. Виявляє чуйність та уважність; стримує свої бажання, якщо вони заважають рідним; прагне бути причетною до спільних турбот і проблем сім'ї.

Зміст освіти: Родинно-побутова компетенція.

Результати: Обізнаність із нормами та правилами сімейного (родинного) співжиття; здатність їх дотримуватися; уміння підтримувати доброзичливі, дружні, довірливі стосунки в родинному колі, виявляти турботу і любов до рідних та близьких членів родини.

Зміст освіти: Люди – дорослі, діти, група.

Результати: Вирізняє знайомих людей з-поміж інших як таких, які добре знають один одного (друзі, товариші, сусіди, співробітники батьків, працівники дошкільного закладу тощо), привітно вітається. Усвідомлює, що знайомі можуть бути як серед дорослих, так і дітей. При зустрічі впізнає знайомих, із власної ініціативи чи у відповідь на звернення виявляє готовність і здатність доброзичливо спілкуватися з ними. Вміє вислухати дорослого, відповісти на запитання, відгукнутися на прохання, пропозицію, виявляє чемність у ставленні до них.

Відкрита для контактів з дорослими людьми різного віку, статі, національності, соціального статусу. Розуміє, що доросла людина володіє професією, має роботу, сім'ю, виховує дітей, турбується про своїх батьків. Виявляє повагу до дорослих. Усвідомлює свою залежність від старшого покоління, приймає опіку. У зверненнях до них та власних діях виявляє повагу, готовність допомагати. З повагою ставиться до людей похилого віку. Прагне бути схожою на рідних та авторитетних дорослих.

Розуміє, що чужі — це люди, які між собою не знайомі (перехожі на вулиці, пасажири у транспорті, відвідувачі магазину, глядачі в театрі тощо); поводить з ними обачно, стримано, чемно. У разі нагальної потреби (загубилась у натовпі, магазині, іншому людному місці) може звернутися за допомогою до незнайомої людини — до водія чи контролера в транспорті, продавця чи охоронця (міліціонера) в магазині тощо. Користується елементарними правилами самозбереження: не бере від незнайомих солодощі, іграшки, не зваблюється пропозицією покататися на машині, не розповідає чужим про себе, свою сім'ю, родину, місце проживання тощо.

Орієнтується в тому, що група — це об'єднання, яке виникає на основі особистих симпатій, емоційних взаємин між її членами. Обізнана з віковими групами дітей дошкільного віку у навчальних закладах (молодша, середня,

старша). Усвідомлює, що групу гуртують спільні цінності, щирість та відвертість стосунків, довіра, певні поведінкові норми; прихильне ставлення один до одного. Розуміє, що дружба — це прояв взаємної довіри, відданості, поваги між людьми. Ініціює дружні стосунки з тими, кому симпатизує, усвідомлює, що дружбою треба дорожити. Орієнтується в тому, що кожна країна має свою територію, на якій проживають люди з різним кольором шкіри, волосся, розрізом очей тощо. Вони мають свою культуру, звичаї, мову. Розуміє, що всі народи світу прагнуть миру й щасливого життя.

✓ **Освітній напрям "Дитина в природному довкіллі"**

Зміст освіти: Природа планети Земля.

Результати: Має загальне уявлення про життя людей на планеті Земля, яка має форму кулі (глобус) та складається з повітря, суші (материки, острови) і води (океани, моря, річки, озера). Знає, що повітря знаходиться навколо нас, ним дихає все живе. Розрізняє ознаки повітря (холодне, тепле, гаряче, вологе, сухе), розуміє їх залежність від пори року. Усвідомлює, що вітер — це рух повітря; він може бути сильним, слабким, поривчастим; може бути корисним чи завдавати шкоду.

Має уявлення, що тверда поверхня планети, суша, має різну форму (рівнини, пагорби, гори, яри). Знає, що на суші люди будують житло, обробляють ґрунт — родючий шар поверхні. Розуміє значення води, повітря, поживних речовин для життя рослин, тварин, життєдіяльності людей. Має уявлення, що в надрах планети знаходяться корисні копалини (вугілля, газ, нафта тощо), їх добувають і використовують люди.

Знає, що на Землі вода знаходиться у річках, озерах, морях, океанах, льодовиках та під землею; вода океанів і морів солонна, а в річках і озерах переважно прісна; у воді живуть тварини, ростуть рослини; вода необхідна всім живим істотам. Розрізняє стани води (рідкий, твердий, газоподібний — пара). Володіє елементарними знаннями про надходження води до людських осель, її використання для вироблення енергії для освітлення та опалення будівель, господарських та побутових потреб, для проведення гігієнічних процедур тощо.

Зміст освіти: Явища природи.

Результати: Має елементарне уявлення про природні явища на планеті Земля та сезонні зміни в природі. Називає пори року, їх прикмети, характерні ознаки. Може схарактеризувати зміни в природі кожної пори року (стан погоди, рослин, поведінка тварин). Розуміє залежність змін від кількості сонячного світла, тепла. Охоче спостерігає за змінами та вмє вести календарі

погоди і природи; помічає характерні особливості природних явищ, пояснює їх вплив на рослини і тварини, життєдіяльність людей.

Усвідомлює, що хмари рухаються завдяки вітру над поверхнею Землі; що хмарне небо віщує зміну погоди (із хмар вода випадає дощем, зливами, градом); зливи супроводжуються вітром, блискавками, громом; після грози може з'явитися веселка. Розуміє, що град — це льодові кульки, які можуть зашкодити рослинам, тваринам, людям, спорудам; блискавка може бути небезпечною для людей, тварин. Вміє безпечно поводитися під час грози.

Знає, що взимку із хмар випадає сніг; розрізняє сухий і вологий сніг, характеризує його (холодний, пухкий, крихкий, липкий, м'який, пористий). Усвідомлює значення снігового покриву для рослин і тварин. Має уявлення про заметіль, хуртовину, ожеледицю, їх вплив на стан природи. Вміє одягатися та поводитися під час несприятливої зимової погоди. Знає, що навесні стрімко тоне сніг, вода струмками збігає до річок, спричиняє скресання льоду; через танення снігу, льоду річки розливаються, виходять із берегів.

Має уявлення: про шторм як бурю на морі (океані), що супроводжується сильним поривчастим вітром, високими хвилями; про посуху, що є наслідком відсутності дощів на певній території впродовж тривалого часу. Усвідомлює, що посуха спричиняє висихання ґрунту, загибель рослин, ускладнення життя та харчування тварин і людей.

Орієнтується в основних властивостях вогню: корисних (зігріває, допомагає приготувати їжу) та небезпечних, руйнівних (швидко розповсюджується, знищує все на своєму шляху). Знає, що пожежу може спричинити блискавка, небезпечне поводження людини з вогнем (багаття в лісі, недопалки тощо). Володіє елементарними навичками правильного поводження з вогнем. Має елементарні уявлення, що землетрус — це коливання поверхні Землі різної сили (слабке, сильне), який може зруйнувати споруди, спричинити загибель людей; що виверження вулканів супроводжується викидом на поверхню попелу, розпеченої лави

Зміст освіти: Рослини. Гриби.

Результати: Розрізняє і називає найпоширеніші у своїй місцевості: дерева, кущі, трави; дикорослі й культурні рослини; ягоди і гриби. Має уявлення про лікарські властивості рослин найближчого природного оточення. Знає, що рослини виділяють кисень, окремі з них забезпечують їжею тварин, людей, називає будову рослин. Усвідомлює, що рослини потребують достатньо світла, води, поживного ґрунту, змінюються під час росту. Має елементарні уявлення про вплив погодних умов на стан рослин. Спільно з дорослим вирощує рослини та доглядає за ними.

Здатна розрізняти найпоширеніші їстівні та отруйні гриби, ягоди, дотримуватися правил безпечної поведінки з ними.

Зміст освіти: Тварини

Результати: Усвідомлює різноманітність тваринного світу. Розрізняє найпоширеніші тварини: черви, молюски, павуки, комахи, риби, земноводні, плазуни, птахи, звірі; оперує їхніми назвами, описує середовище існування. Орієнтується в особливостях: зовнішньої будови, живлення, пересування, захисту, поведінки. Називає основних представників тварин свого регіону; диких і свійських тварин; знає місце їхнього існування, облаштування житла, значення в природі та житті людей. Спільно з дорослим вміє доглядати за тваринами.

Орієнтується в тому, що рослини і тварини живуть у певному природному (ліси, луки, водойми, степи, гори) і спеціально створеному (ставки, акваріуми, оранжереї, теплиці, ботанічні сади) середовищі; живі істоти пристосовуються до умов середовища. Знає про корисні та шкідливі рослини і тварини, їх важливість в життєдіяльності людини.

Зміст освіти: Життєдіяльність людини в природному довкіллі.

Результати: Орієнтується в тому, що природне довкілля та життєдіяльність людини взаємопов'язані; люди обробляють землю для вирощування харчових та технічних культур; наземними, повітряними та водними шляхами здійснюється переміщення людей, різноманітних вантажів тощо. Розуміє, що природне довкілля змінюється внаслідок людської діяльності. Має уявлення, що люди здійснюють природоохоронні заходи для збереження та відновлення рослин і тварин, які зникають.

Володіє знаннями про життєдіяльність людини у природному довкіллі свого регіону.

Зміст освіти: Всесвіт.

Результати: Орієнтується у тому, що Всесвіт — це безліч зірок, планет, може назвати деякі з них. Володіє елементарною інформацією про Сонячну систему, в центрі якої знаходиться Сонце — джерело світла і тепла. Розуміє, що планети різні за розміром, але всі менші за Сонце. Має уявлення, що Земля робить один оберт навколо Сонця за рік, під час обертання вона по-різному освітлюється і нагрівається його променями, що спричиняє сезонні зміни. Знає, що Місяць — супутник Землі; має форму кулі, його добре видно на небосхилі у вечірні та нічні години; що за допомогою телескопів можна побачити зорі, планети, Місяць. Володіє елементарною інформацією про можливість вивчення Всесвіту за допомогою супутників, космічних кораблів, станцій.

Зміст освіти: Природничо-екологічна компетентність.

Результати: Обізнана з природним середовищем планети Земля та Всесвітом як цілісним організмом, у якому взаємодіють повітря, вода, ґрунт, рослини, тварини, люди, Сонце, Місяць тощо; усвідомлює їх значення для діяльності людини, для себе. Сприймає природу як цінність, виокремлює позитивний і негативний вплив людської діяльності на стан природи, довільно регулює власну поведінку в природі.

Усвідомлює себе частиною великого світу природи; знає про залежність власного здоров'я, настрою, активності від стану природи, її розмаїття і краси; виявляє інтерес, бажання та посилені вміння щодо природоохоронних дій. Знає про необхідність дотримання людиною правил доцільного природокористування, чистоти природного довкілля, заощадливого використання природних багатств, використання води, електричної та теплової енергії в побуті; прикладає домірні зусилля зі збереження, догляду та захисту природного довкілля.

✓ ***Освітній напрям "Дитина в світі мистецтва".***

Зміст освіти: Предметний світ: житло; за межами житла.

Результати: Виявляє інтерес до предметного світу. Оперує поняттям «житло», має уявлення про традиційне українське житло. Розрізняє інтер'єри міської квартири та сільської оселі. Розуміє роль житла в житті людини, взаємозв'язок між потребами людини в теплі, світлі, воді та функціонуванням різних технічних комунікацій і відповідних установ. Цінує атмосферу рідної домівки; усвідомлює, що затишок і порядок в оселі залежать від її мешканців; самостійно впорядковує власні речі, іграшки тощо.

Усвідомлює, що для життєдіяльності людині потрібні предмети побуту і вжитку. Оперує загальними поняттями «меблі», «білизна», «побутові прилади», «посуд» тощо. Називає основні технічні засоби та побутове приладдя, що використовується в домашньому господарстві. Знає, як користуватися та безпечно поводитися з ними. Знаходить у предметному середовищі знайоме і незнайоме; виділяє схоже, відмінне; визначає безпечне і небезпечне; цінує сімейні реліквії, отримані в спадщину. Називає адресу свого проживання (населений пункт, вулиця, номери будинку, квартири).

Орієнтується у предметному довкіллі за межами житла. Знає назви вулиць, прилеглих до свого будинку. Визначає місцезнаходження освітнього закладу, магазину, аптеки, поліклініки, стадіону, пояснює, як до них дістатися. Знає, що вулиця поділяється на проїзну та пішохідну частини, називає різні види транспорту, їх призначення, характерні особливості. Обізнана з правилами дорожнього руху та керується ними.

Зміст освіти: Предметно-практична діяльність.

Результати: Усвідомлює, що довколишній предметний світ — рукотворний, створений для задоволення потреб людини та завдяки людській праці. Має елементарні знання про виробництво різних предметів ужитку, технічних приладів та знарядь, засобів пересування та зв'язку, продуктів харчування, гігієни, оперує їх назвами. Виявляє ціннісне ставлення до результатів людської праці, розуміє її необхідність і мотивацію, зв'язок із життєвими потребами, станом здоров'я. Знає про професійну зайнятість батьків, найближчих родичів; багатоманітність професій у різних сферах діяльності людини, називає найпоширеніші. Розуміє відмінність між власною діяльністю і виробничою діяльністю дорослої людини.

Охоче займається предметно-практичною діяльністю, активно долучається до самообслуговування, праці в природі, господарсько-побутової. Прагне до якісного виконання трудових доручень тощо. Виявляє готовність брати участь у суспільно значущій діяльності спільно з дорослими та іншими дітьми, отримує задоволення від колективної праці. Вміє визначити мету, завдання, спрогнозувати кінцевий результат, спланувати послідовність дій, узгодити власні дії з діями партнерів. Свідомо добирає необхідні прийоми роботи, знаряддя праці, матеріали; обізнана з властивостями, технологією їх використання. Дотримується правил безпечної діяльності. Намагається відійти від зразка, виявляє фантазію, винахідливість. Самостійно долає труднощі, прагне довести розпочату справу до завершення. Виявляє працелюбність, відповідальність, організованість. Здатна оцінити результат своєї роботи та однолітків, внести корективи, виправити помилки. Бережно ставиться до рукотворних виробів (власних та інших дітей).

Має уявлення про заощадливе ведення домашнього господарства, вміє ощадливо ставитися до речей, грошей. Розрізняє соціальні ролі «покупець», «продавець», поняття «товар», «гроші», «заощадливий», «недбайливий». Використовує різні предмети за призначенням, дбайливо до них ставиться, дотримується умов догляду і зберігання.

Зміст освіти: Предметно-практична компетенція.

Результати: Обізнана із предметним світом, його особливостями в межах житла (предмети побуту, вжитку) і поза ним (транспорт, споруди закладів соціального і громадського призначення тощо), виготовленням предметів довкілля. Орієнтується у предметному середовищі за місцем проживання, дотримується елементарних правил поведінки на вулицях і дорогах. Користується побутовими предметами за призначенням. Обізнана з працею дорослих, виявляє інтерес і повагу до професій, бере участь у

спільній праці з дорослими, дітьми; творчо виявляє себе у самостійній предметно-практичній діяльності.

Застосовує елементарні економічні поняття; ощадливо ставиться до речей, грошових коштів.

Зміст освіти: Світ мистецтва: сприйняття мистецтва.

Результати: Сприймає і усвідомлює мистецтво як результат творчої діяльності людини, виявляє емоції та почуття від побачених чи почутих мистецьких творів; вибірково ставиться до окремих видів мистецької діяльності. Сприймає твір мистецтва цілісно, елементарно аналізує засоби художньої виразності. Вирізняє специфіку образу мистецтва — образотворчого, музичного, танцювального, театрального, літературного. Яскравість образу пов'язує з кольорами, формою, пропорціями, звуками, ритмами, динамікою, темпами, рухами, мімікою, жестами, римами, монологами, діалогами. Вирізняє просту аналогію між змістом твору і життям.

Зміст освіти: Ціннісне ставлення до мистецтва

Результати: Виявляє власне ціннісне ставлення до українських мистецьких традицій, фольклору, до мистецьких творів художників, композиторів, музикантів, співаків, танцівників, режисерів, акторів, поетів, письменників. Називає прізвища, твори улюблених вітчизняних та зарубіжних митців, пригадує їх зміст, порівнює твори. Вирізняє українське декоративноприкладне мистецтво (петриківське, васильківське, київське, опішнянське, косівське, ужгородське), своєрідність українських пісенних жанрів (колискові, колядки, щедрівки, заклички), музично-танцювальних (гопак, гуцулка, полька, коломийка, хоровод). Виокремлює жанри народного, класичного і сучасного вітчизняного та світового мистецтва: портрет, пейзаж, натюрморт, побутовий; пісню, марш, танець; спектакль у ляльковому, музично-драматичному, балетному театрі; казку, вірш, оповідання.

Зміст освіти: Художньо-продуктивна діяльність.

Результати:

образотворча: Виявляє інтерес до різних видів візуального мистецтва: декоративно-прикладного, живопису, графіки, скульптури, архітектури, дизайну. Відображає власні життєві враження, почуття, навички в образотворчій діяльності: малюванні, ліпленні, аплікації, конструюванні. Володіє технічними прийомами роботи з різними матеріалами, елементарною художньою майстерністю; створює образ різними засобами і техніками, творчо застосовує виражальні можливості лінії, кольору, композиції, ритму для реалізації свого задуму; застосовує дизайнерські уміння у грі та побуті.

Фантазує, експериментує, змішуючи кольори, вигадуючи оригінальну композицію, змінюючи і створюючи нові форми;

музична: Має уявлення про вокальну та інструментальну музику, основні музичні жанри (пісня, марш, танець); охоче слухає і оцінює музичні твори, переймається емоціями і почуттями; виразно співає дитячі пісні; володіє елементарною технікою виконання хороводів, танців, музичних ігор, рухів; відтворює на дитячих музичних інструментах прості ритмічні мелодії, має досвід індивідуального та колективного виконання твору. Виявляє музикальність, уміння передавати настрій, емоції, почуття через музично-рухову і пісенну творчість, музикування; виявляє елементарні уміння музичної інтерпретації, варіювання, імпровізації. Творчо співпрацює з дітьми і дорослими заради спільного успіху в музично-театралізованих розвагах і святах;

театральна: Орієнтується в основних видах театального мистецтва, вирізняє гуманний зміст і колективний характер театральної вистави; виявляє особисту позицію, інтегровані навички під час перевтілення у сценічний образ (позитивний, негативний), створює його за допомогою експресивних засобів (мовлення, міміка, жести, рухи, музика, танці, спів). Запам'ятовує сюжетну послідовність спектаклю, своєчасно включається в дію. Творчо застосовує художньо-мовленнєвий і музичнопластично-пісенний досвід у театралізації гри, сценки, самостійно вигаданої казки, творів інших літературних жанрів;

літературна: Цілісно відтворює зміст поетичного та прозового твору, ідентифікує почуття та вчинки персонажів із власними, висловлює особисту позицію; вирізняє зачин, основну частину, кінцівку, повтори в казці, оповіданні. Уміє декламувати вірші напам'ять, переказувати українські народні казки, застосовувати усну народну творчість в іграх, інсценуванні, розвагах, фольклорних святах. Вдається до римування, словотворчості, гуманних змін і продовження казки, оповідання, виявляє навички образного мовлення. Виявляє творчу активність, інтерес до улюблених літературних творів, самостійно інтегрує в них елементи інших мистецьких діяльностей (спів, образні рухи, малюнки-декорації, маски).

Зміст освіти: Художньо-продуктивна компетентність.

Результати: Сприймає мистецький твір з позиції краси, вирізняє його як естетичний. Виявляє себе емоційно сприйнятливим та естетично чуйним цінителем, слухачем, глядачем, виконавцем; емоційно-ціннісно ставиться до проявів естетичного в житті. Реалізує здатність насолоджуватись мистецтвом, пізнавати образну специфічність мистецтва і дотичну інформацію. Переймає духовний потенціал мистецького твору у власний

досвід, виховує в собі риси улюблених персонажів. Володіє комунікативними навичками спілкування з приводу змісту і краси твору, його засобів. Із задоволенням наслідує мистецькі зразки — образотворчі, музичні, танцювальні, театральні, літературні. Охоче інтегрує в творчих завданнях власні інтереси, уподобання, цінності, набутий мистецький досвід діяльності сприйняття і відтворення прекрасного (уміння, навички). Випромінює благополуччя під час мистецької творчої діяльності; має навички рефлексії стосовно власного мистецького досвіду; виявляє художню активність як складову особистісної культури

✓ ***Освітній напрям "Гра дитини"***

Зміст освіти: Гра як провідна діяльність

Результати: Надає перевагу грі як провідній діяльності. Зацікавлено ставиться до ігрової діяльності, використовує власний досвід для створення ігрових задумів; реалізує в них свої пізнавальні, соціальні, моральні, естетичні потреби. У власній грі відтворює знання та моральні уявлення, задовольняє інтерес до довколишнього, творчо відображає діяльність, взаємини дорослих, реальні та уявлювані події, ситуації. Активно відтворює свої життєві враження у рольовій грі, використовуючи виразні засоби. Може самостійно реалізувати власні ігрові задуми, обирати ігри, іграшки. Бере участь у різних видах ігор: сюжетно-рольових, конструкторсько-будівельних, дидактичних, словесних, настільно-друкованих, рухливих зі співом і діалогом, режисерських, театралізованих, українських народних іграх. Грає на самоті, об'єднується з однолітками на основі ігрового задуму, рольової взаємодії, особистих уподобань. Дотримується рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування.

Зміст освіти: Сюжетно-рольова гра.

Результати: Розуміє, що гра має сюжет; ініціює, обирає, підтримує та вибудовує різні сюжети; розгортає, збагачує ігровий задум. Урізноманітнює сюжет гри, відображає в ньому реальні чи уявні події з особистого життя та людей із найближчого оточення, творчо застосовує набуті уявлення про довколишній світ. Відповідально ставиться до вибору та виконання ігрової ролі, відтворює в ній не лише побутові дії, а й характерні особливості персонажів, міжособистісні стосунки; може виконувати роль за себе та за іншого персонажа (реального чи уявного). Усвідомлює необхідність дотримання правил гри, їх призначення, контролює виконання правил усіма учасниками гри. Може самостійно запропонувати нове правило для ефективного перебігу гри. Раціонально використовує предметно-ігрове

середовище для реалізації ігрових задумів, здійснює заміщення на рівні ігрових дій, предметів, подій.

Зміст освіти: Конструкторсько-будівельні ігри, іграшки.

Результати: Виявляє інтерес і бажання до відображення широкого кола об'єктів довколишньої дійсності, використовуючи при цьому попередньо набутий досвід діяльності з різними конструкторами (зокрема LEGO), природним та штучним матеріалом; уміє планомірно розглядати предмети і споруди, виокремлювати в них основні складові конструкції, їх співвідношення за розмірами, формами, розташуванням; створює власні роботи за зразком, умовою, задумом; добирає необхідний матеріал, деталі; використовує різні способи створення будівлі та елементи оздоблення; вміє діяти послідовно, злагоджено з іншими учасниками, здатна аналізувати результати власної та спільної діяльності.

Знає, впізнає і називає різні види іграшок: образні — ляльки (хлопчики, дівчатка, жінки, чоловіки, бабусі, дідусі) та іграшки, що зображують тварин і птахів; сенсорно-дидактичні (геометричні фігури і втулки, мозаїка, кільця, бірюльки, діжки, палички, розбірні матрешки, пірамідки тощо); глиняні, м'які, дерев'яні, металеві українські народні іграшки (тварини, птахи, ляльки, посуд, писанки, сюжетні дерев'яні іграшки, свички тощо) та місце їх виготовлення (Опішня, Косів, Яворів та інші); конструктивно-будівельні, спортивні, технічні, іграшки-саморобки, настільно-друковані. Використовує іграшки відповідно до призначення та їх змісту. Має уявлення про варіативні можливості використання різних іграшок. Сприймає іграшки як образ предмета реального чи казкового світу, розуміє її зовнішні особливості; бережливо ставиться до іграшок, дотримується порядку в ігровому куточку.

Зміст освіти: Формування особистості в грі.

Результати: Усвідомлює себе активним учасником ігрової діяльності. Домагається визнання іншими дітьми своїх успіхів, визнає якісне виконання ролі іншими. Узгоджує у ході гри свої та інших дітей бажання і можливості. Усвідомлює, що в грі є обов'язки: діяти згідно з правилами, справедливо розподіляти ролі та іграшки, узгоджувати особистісні інтереси з груповими тощо. Самостійно визначається із сюжетом гри, засобами виразності, змістом ігрових дій, вибором іграшок. Відповідально ставиться до обов'язків, пов'язаних із роллю. Виявляє творчість, імпровізацію, пропонує оригінальні ідеї для покращення гри. Обирає для гри безпечне місце та атрибути.

Зміст освіти: Ігрова компетентність

Результати: Обізнаність із різними видами іграшок; здатність їх використовувати в самостійних іграх; організовувати різні види ігор (рухливі, народні, ігри з правилами, сюжетно-рольові тощо) відповідно до їх

структури (уявлювана ігрова ситуація, ігрова роль, ігрові правила); реалізовувати власні ігрові задуми; дотримуватись ігрового партнерства та рольових способів поведінки, норм та етикету спілкування у процесі гри.

✓ **Освітній напрям "Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі"**

Зміст освіти: Сенсорні еталони.

Результати: Знає назву сенсорних еталонів: колір, форма, величина (їх види, ознаки, властивості); користується словами, що їх характеризують (кольори та їх відтінки; форми — об'ємні, площинні: циліндр, куб, прямокутник, трикутник тощо); визначає форму предметів за допомогою геометричної фігури як еталону. Вміє порівнювати предмети за кольором, формою, величиною, виділяти в них схожі та відмінні ознаки. Розрізняє і називає властивості і якості предметів (гладкий, шорсткий, м'який, металевий, дерев'яний, скляний, бавовняний тощо). Класифікує предмети та їх сукупності за кількісними та якісними ознаками; оперує множинами (посуд, одяг, тварини тощо); упорядковує об'єкти в напрямку зростання чи зменшення певної ознаки та за їх розміщенням.

Орієнтується у просторі на основі його безпосереднього сприйняття та словесного позначення просторових категорій (місцеположення, віддаленість); визначає своє місцезнаходження відносно об'єктів, що її оточують, розташування предметів і об'єктів у просторі (близько, далеко, ліворуч, праворуч, всередині, під, над, біля, зверху, знизу, назад, вперед).

Орієнтується на площині аркуша паперу, книги; вміє складати орнаменти, малюнки з використанням геометричних фігур, різних за величиною, формою, кольором.

Визначає, встановлює часову послідовність подій, користується словами «вчора», «сьогодні», «завтра», «раніше», «пізніше», «зараз», «спочатку», «тепер», «давно», «скоро». Розуміє властивості часу, володіє часовими поняттями (на світанку, в сутінках, опівдні, опівночі, доба, тиждень, місяць, рік). Має уявлення про причинно-часові залежності ритмічних природних явищ: тривалість секунди, хвилини, години. Спробається визначити час за допомогою годинника, знає, що година складається із хвилин, оцінює часові інтервали. Називає порядок та пояснює послідовність пір року, днів тижня, частин доби; встановлює причинно-наслідкові зв'язки між різними явищами в природному та соціальному докільлі.

Зміст освіти: Пізнавальна активність.

Результати: Виявляє інтерес до докільля та самої себе. Активно сприймає предмети, об'єкти, людей, події. Спостережлива, кмітлива,

допитлива, вміло використовує побачене і почуте раніше, робить спроби самостійно доходити висновків. Знаходить нове у знайомому та знайоме в новому; радіє зі своїх відкриттів. Надає перевагу новим, незнайомим завданням, що потребують розумових зусиль. Планує свою пізнавальну діяльність, втілює її на практиці; змінює, в разі необхідності, свої плани, поведінку. Виявляє інтерес до дослідництва, експериментує з новим матеріалом; за допомогою моделей матеріалізує математичні, логічні, часові відношення, використовує умовно-символічні зображення тощо

Зміст освіти: Сенсорно-пізнавальна компетентність.

Результати: Виявляє пізнавальну активність, спостережливість, винахідливість у довірлі; вирізняється позитивною пізнавальною мотивацією; моделює, експериментує у довірлі за допомогою вихователя і самостійно, використовуючи умовносимволічні зображення, схеми. Орієнтується в сенсорних еталонах (колір, форма, величина), їх видах, ознаках, властивостях; у часі і просторі; оволодіває прийомами узагальнення, класифікації, порівняння і зіставлення

Зміст освіти: Елементарні математичні уявлення.

Результати: Усвідомлює зміст понять «число», «цифра», «лічба», «рахунок», «задача». Має уявлення про натуральний ряд чисел. Лічить у межах 10 у прямому та зворотному порядках; користується кількісними та порядковими числівниками. Знає цифри від «0» до «9». Визначає кількісний склад числа в межах 10. Порівнює суміжні числа. Складає числа із двох менших; розуміє і оперує поняттям «на 1(2) одиниці менше/більше».

Уміє виділяти в предметах, об'єктах окремі частини, поділяє ціле на окремі частини, за частинами визначає ціле. Здійснює найпростіші усні обчислення на додавання та віднімання. Розв'язує елементарні математичні задачі; складає задачі-драматизації (про себе, свою сім'ю, найближче природне і предметне оточення) та задачі - ілюстрації (що відтворюють знання дітей про довірля, їхнє життя), пропонує власний спосіб їх розв'язання.

Зміст освіти: Логіко-математична компетентність.

Результати: виявляє інтерес до математичних понять, усвідомлює і запам'ятовує їх; розуміє відношення між числами і цифрами, склад числа з одиниць і двох менших (у межах 10); обізнана зі структурою арифметичної задачі; вміє розв'язувати задачі та приклади на додавання і віднімання в межах 10.

✓ *Освітній напрям "Мовлення дитини".*

Зміст освіти: Звукова культура мовлення.

Результати: Розрізняє мовні і немовні, близькі і схожі звуки рідної мови; має розвинений фонематичний слух і мовленнєве дихання; регулює темп мовлення та гучність голосу залежно від ситуації; виявляє неточності у вимові звуків у словах та вживанні наголосу; використовує мовні, інтонаційні та немовні засоби виразності.

Здійснює звуковий і складовий аналіз слів; виокремлює голосні, приголосні, тверді, м'які звуки, наголос у словах; розрізняє слова: «звук», «буква», «слово», «склад», «речення»; складає речення, виділяє послідовність слів у реченні, складів та звуків у словах; знає алфавітні назви букв; володіє руховими навичками, необхідними в подальшому для навчання письма.

Зміст освіти: Фонетична компетентність.

Результати: Оволодіває чіткою вимовою всіх звуків рідної мови і звукосполучень відповідно до орфоепічних норм; має розвинений фонематичний слух, що дозволяє диференціювати фонемі; оволодіває мовними і немовними засобами виразності та прийомами звукового аналізу слів; усвідомлює звуковий склад рідної мови.

Зміст освіти: Словникова робота.

Результати: Має збалансований словниковий запас із різних освітніх ліній: «Особистість дитини», «Дитина в соціумі», «Дитина у природному довкіллі», «Гра дитини», «Дитина у світі культури», «Дитина у сенсорно-пізнавальному просторі»; добирає найбільш точні слова відповідно до ситуації мовлення; називає ознаки, якості, властивості предметів, явища, події; вживає слова різної складності, синоніми, антоніми, епітети, метафори, багатозначні слова; фразеологічні звороти; знає прислів'я, приказки, утішки, загадки, скоромовки; володіє формулами мовленнєвого етикету відповідно до ситуації (привітання, прохання, вибачення, подяка, комплімент), формами звертання до дорослих і дітей.

Зміст освіти: Лексична компетентність.

Результати: Оперує узагальненими словами різного порядку, стійкими загальноновживаними словосполученнями; мовлення дітей набуває образності; за кількісною та якісною характеристикою словник дитини сягає такого рівня, що вона може легко спілкуватися з дорослими і дітьми, підтримувати розмову на будь-яку тему в межах свого розуміння.

Зміст освіти: Граматична правильність мовлення.

Результати: Вживає всі частини мови (іменники, дієслова, прикметники, частки, вигуки, сполучники і сполучні слова); утворює різні форми дієслів і прикметників; практично засвоює всі граматичні категорії

(рід, число, відмінкові закінчення) та поодинокі граматичні форми; узгоджує слова у словосполученнях і реченнях згідно з мовними нормами; створює нові слова за допомогою суфіксів, префіксів, споріднені і однокореневі слова; володіє елементарними навичками корекції та самокорекції мовлення, помічає і виправляє помилки; вживає різні за складністю типи речень (прості, складні, складносурядні, складнопідрядні зі сполучниками і сполучними словами).

Зміст освіти: Граматична компетентність.

Результати: Вживає (неусвідомлено) граматичні форми рідної мови згідно із законами і нормами граматики (рід, число, відмінок, дієвідміна, клична форма тощо), має розвинене чуття граматичної форми; наявні корекційні навички щодо правильності вживання граматичних форм та порядку слів у реченні.

Зміст освіти: Зв'язне та діалогічне мовлення.

Результати: Вільно, невимушено вступає в розмову з дітьми, дорослими (як знайомими, так і незнайомими); підтримує запропонований діалог відповідно до теми, не втручається в розмову інших; буде запропонований діалог відповідно до теми; відповідає на запитання за змістом картини, художнього твору; виконує словесні доручення, звітує про їх виконання; вміє запитати, відповісти на запитання, заперечити, подякувати, вибачитися, розповісти про себе, започаткувати діалог, передавати словами і мімікою свою готовність спілкуватись, обмінюватись інформацією, брати почуте до уваги, домовлятися; ввічливо ставиться до партнерів по спілкуванню; виявляє свою зацікавленість у розмові, щирість висловлювання, враховує емоційний стан співрозмовників; розуміє, що словом можна не лише підняти настрій, але й образити; вживає лагідні, пестливі слова.

Зміст освіти: Діалогічна компетентність.

Результати: Ініціює і підтримує розпочату розмову в різних ситуаціях спілкування, відповідає на запитання співрозмовника і звертається із запитаннями, орієнтується в ситуації спілкування, вживає відповідні мовні і немовні засоби для вирішення комунікативних завдань; дотримується правил мовленнєвої поведінки та мовленнєвого етикету і коректно виявляє власне емоційне ставлення до предмета розмови і співрозмовника та коригує його залежно від ситуації спілкування.

Зміст освіти: Монологічне мовлення.

Результати: Складає різні види розповідей: описові, сюжетні, творчі (розповіді-повідомлення, роздуми, пояснення, етюди), переказує художні тексти, складає розповіді як за планом вихователя, так і самостійно;

розповідає про події із власного життя, за змістом картини, художніх творів, на запропоновану тему, за ігровою та уявлюваною ситуаціями, за результатами спостережень та власної діяльності; самостійно розповідає знайомі казки, вміє пояснити хід наступної гри, майбутній сюжет малюнка, аплікації, виробу; планує, пояснює і регулює свої дії.

Зміст освіти: Монологічна компетентність.

Результати: Володіє навичками розгорнутого, послідовного, логічного, зв'язного мовлення; складає різного типу розповіді, імпровізує, розмірковує про предмети, явища, події, друзів; доходить елементарних узагальнень, висновків; висловлює зв'язні самостійні оцінні судження стосовно різних явищ, подій, поведінки людей, героїв художніх творів; виявляє словесну творчість у різних видах мовленнєвої діяльності.

Зміст освіти: Українська мова як державна.

Результати: Розуміє, що в Україні українська мова є державною; розрізняє близькі, але неоднакові звуки рідної (у разі, якщо рідною мовою є не українська) та української мов; розпізнає нові звуки; правильно і чітко вимовляє всі звуки української мови та наголошує слова відповідно до орфоепічних норм української мови; слухає і розуміє мовлення дорослих, казки, оповідання, вірші, запам'ятовує їх; володіє діалогічним мовленням: ініціює, продовжує і завершує діалог, використовуючи етикетну українську лексику; переказує невеличкі тексти та казки, складає різні типи розповідей (описові, сюжетні, з власного досвіду тощо) як за зразком вихователя, так і самостійно; спілкується українською мовою залежно від ситуації.

Зміст освіти: Мовленнєва компетентність.

Результати: Інтегроване вміння адекватно й доречно спілкуватись рідною мовою в різних життєвих ситуаціях (висловлювати свої думки, наміри, бажання, прохання), розповідати, пояснювати, розмірковувати, оцінювати, використовувати як мовні, так і позамовні (міміка, жести, рухи) та інтонаційні засоби виразності, форми ввічливості (мовленнєвий етикет); спостерігати за своїм мовленням та мовленням інших, виправляти помилки, дотримуючись загальної культури мовлення, прагне творчо самореалізуватися.

Мовленнєва компетенція передбачає сформованість фонетичної, лексичної, граматичної, діалогічної та монологічної компетенцій.

Комплексне застосування мовних і немовних засобів з метою комунікації, спілкування в конкретних соціально-побутових ситуаціях, вміння орієнтуватися в ситуації спілкування, ініціативність спілкування, стриманість у спілкуванні; культура мовленнєвої комунікації. Комунікативна компетенція передбачає сформованість усіх видів мовленнєвої компетенції

2.2. ФОРМИ, СПОСОБИ, МЕТОДИ І ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ З УРАХУВАННЯМ ВІКОВИХ ТА ІНДИВІДУАЛЬНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИХОВАНЦІВ, СПЕЦИФІКА ЇХ ОСВІТНІХ ПОТРЕБ ТА ІНТЕРЕСІВ.

Освітній напрям «Особистість дитини»:

- Спеціально організовані заняття (фізкультурно-оздоровча діяльність);
- Ранкова гімнастика, руханки;
- Рухливі ігри;
- Спортивні свята та розваги;
- Гімнастика пробудження;
- Загартування;
- Самостійна рухова діяльність;
- Дихальна гімнастика;
- Аромотерапія та фітотерапія;
- Фізкультурхвилинки та фізкультурні паузи;
- Фізкультура на свіжому повітрі.

Освітній напрям «Дитина в соціумі»

- Спеціально організовані заняття (ознайомлення з соціумом);
- Спостереження;
- Бесіди;
- Екскурсії;
- Ігрові вправи;
- Ігрові ситуації.

Освітній напрям «Дитина у природному довкіллі»

- Спеціально організовані заняття (ознайомлення з природним довкіллям);
- Спостереження;
- Елементарні досліди;
- Пошукові ситуації;
- Праця в природі;
- Трудові доручення;
- Чергування.

Освітній напрям «Дитина у світі мистецтва»

- Спеціально організовані заняття (художньо продуктивна діяльність: малювання, аплікація, ліплення; музична діяльність, театралізована діяльність, літературна діяльність).
- Тематичні свята;
- Розваги;

- Конкурси;
- Майстер-класи;
- Ігри-драматизації;
- Ярмарок;
- Самостійна художня діяльність.

Освітній напрям «Гра дитини»

- Сюжетно-рольові ігри;
- Конструкторсько-будівельні ігри;
- Театралізовані ігри;
- Дидактичні ігри;
- Рухливі ігри;
- Музичні та спортивні ігри;
- Ігрові ситуації;
- Самостійні ігри.

Освітній напрям «Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі»

- Спеціально організовані заняття (сенсорний розвиток, логіко-математичний розвиток)
- Конструювання;
- Дидактичні ігри;

Освітній напрям «Мовлення дитини»

- Спеціально організовані заняття (розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування);
- Моленнєві ігри;
- Штрихування;
- Ігри-драматизації.

З метою реалізації варіативної складової Базового компонента дошкільної освіти у ЗДО проводиться гурткова робота за інтересами дітей. Її мета: задовольняти потреби й зацікавленості дитини до певного виду діяльності, розвивати її природні, загальні та спеціальні здібності; активізувати дитячу творчість, своєчасно виявляти обдарованість.

**Гранично допустиме навчальне навантаження на дитину
у закладах дошкільної освіти**

Види діяльності за освітніми лініями	Кількість занять на тиждень за віковими групами			
	I молодша (від 2 до 3 років)	II молодша (від 3 до 4 років)	середня (від 4 до 5 років)	Старша (від 5 до 6 років)
Ознайомлення із соціумом	1	2	2	3
Ознайомлення з природним довкіллям	1	1	1	2
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	4	4	5	5
Сенсорний розвиток	2	-	-	-
Логіко-математичний розвиток	-	1	1	2
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	2	3	3	3
Здоров'я та фізичний розвиток*	2	3	3	3
Загальна кількість занять на тиждень	10	11	12	15
Додаткові освітні послуги на вибір батьків	-			5
Максимальна кількість занять на тиждень	10	11	12	20
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)**	1,4	2,7	4,0	8,3

Тривалість одного заняття:

✓ при очному форматі:

у молодшій групі - не більше 15 хвилин;

у середній - 20 хвилин;

у старшій - 25 хвилин

✓ при дистанційному форматі (синхронне):

у молодшій групі - не більше 10 хвилин;

у середній - 10 хвилин;

у старшій - 15 хвилин

В інклюзивній групі команда психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами (далі – Команда супроводу) за необхідності розробляє індивідуальну програму розвитку дитини з

особливими освітніми потребами (далі – дитина з ООП). До складу команди супроводу обов'язково входять батьки. Відповідно до особливостей розвитку дитини з ООП Команда супроводу розробляє індивідуальну програму розвитку, за якою з дитиною з ООП проводяться корекційно-розвиткові заняття. Команда супроводу формує та узгоджує з батьками розклад корекційно-розвиткових занять дитини з ООП. Корекційно-розвиткові заняття згідно з індивідуальною програмою розвитку проводяться педагогами ЗДО та (або) із залученням фахівців інклюзивно-ресурсного центру чи інших закладів освіти, які мають право здійснювати освітню діяльність у сфері освіти за необхідними напрямками.

У спеціальних групах для дітей із затримкою психічного розвитку, з порушенням мовлення, опорно-рухового апарату проводяться ігри-заняття, які мають єдину корекційно-розвивальну спрямованість.

Організація і зміст корекційно-відновлювальної роботи здійснюється за такими напрямками:

Вчитель-дефектолог	Вчитель-логопед
<ul style="list-style-type: none"> - проводить глибоке і всебічне обстеження особливостей розвитку кожної дитини, веде роботу, спрямовану на компенсацію і корекцію недоліків розвитку дітей; - розвиває основні психічні процеси у дітей (сприйняття, увага, пам'ять, мислення); - розвиває навички спілкування і мовну діяльність дітей; - веде консультування батьків, під час якого вони вчаться необхідних прийомів навчання і виховання своєї дитини. <p style="text-align: center;"><u>Основні напрями корекційної роботи вчителя-дефектолога:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - встановлення емоційного контакту; - сенсорний розвиток; - формування уявлень про оточуючий світ; - розвиток мовлення, комунікативних навичок; - формування навичок орієнтування у просторі; - формування елементарних 	<ul style="list-style-type: none"> - виробляє і вправляє рухи артикуляційних органів; - готує артикуляційний уклад до постановки звуків; - визначає послідовність постановки звуків від характеру мовленнєвих порушень; - працює над розвитком правильного мовленнєвого дихання дітей; - відбиває артикуляційний уклад певного звука, використовуючи відпрацьовані раніше рухи органів мовлення; - ставить звук (різними прийомами та методами), закріплює поставлений звук у складах, автоматизує поставлені звуки у словах, фразах, реченнях, словосполученнях, зв'язній мові; - проводить диференціацію звуків; - відпрацьовує граматичні форми. - формування граматичного ладу мовлення; - виховання звукової культури мовлення;

<p>математичних уявлень (логіко-математичний розвиток – для дітей шкільного віку);</p> <p>- корекція пізнавальної діяльності.</p>	<p>- розвиток діалогічного та монологічного мовлення;</p> <p>- розвиток фонематичного слуху і фонематичного сприйняття;</p> <p>- розвиток мовної моторики, проведення підготовчих артикуляційних вправ для розвитку рухливості мовного апарату.</p>
---	---

Вчитель-дефектолог, вчитель-логопед (корекційний педагог) планує і здійснює освітню, виховну, корекційну, компенсаційну, реабілітаційну роботу з дітьми, які мають порушення мовлення /порушення у розумово-психічному розвитку; забезпечує умови для засвоєння ними відповідних освітніх та компенсаційно-корекційних програм з урахуванням порушень вікових індивідуальних особливостей дітей, сприяє їх соціальній реабілітації та адаптації, профорієнтації. Корекційний педагог вивчає і фіксує динаміку розвитку дітей, виробляє оптимальну педагогічну стратегію, проектує шляхи навчання, виховання, реабілітації та соціальної адаптації кожної дитини, обирає ефективні форми, методи, засоби освітнього, корекційно-реабілітаційного процесу. Найголовніше завдання корекційних педагогів – це допомогти дитині з особливими освітніми потребами (дитині з інвалідністю) соціалізуватися, навчитися жити зі своєю особливістю, зрозуміти і прийняти себе.

Керівник музичний планує роботу за перспективно-календарним планом, в якому містяться дата, вид заняття, види музичної діяльності на занятті, етапи вивчення музичного репертуару. Плани складаються музичним керівником на тиждень вперед.

Інструктор з фізкультури планує роботу за декількома планами:

- перспективним, в якому зазначено всі основні рухи, якими повинні оволодіти діти за рік з визначеними термінами їх вивчення, розвитку та вдосконалення;
- перспективним, в якому зазначено всі рухливі ігри, які будуть використовуватися протягом року для конкретної групи із зазначеними термінами використання (циклограма рухливих ігор);
- календарним, в якому міститься конспект заняття у формі таблиці, що визначає послідовність фізичної діяльності на занятті з визначеними термінами роботи над конкретним рухом, групою тощо.

Співпраця з батьками або особами, які їх замінюють, і дітьми проводиться онлайн (в умовах адаптивного карантину/воєнного стану) за річним планом роботи: в телефонному режимі, через viber-групи вікових груп, організацію роботи сайту закладу дошкільної освіти. Організація психолого-педагогічної допомоги батькам або особам, які їх замінюють, будується на основі інтеграції діяльності вихователів, логопеда, медичного працівника.

2.3. ОСОБЛИВОСТІ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ РІЗНИХ ВИДІВ ТА КУЛЬТУРНИХ ПРАКТИК:

2.3.1. Фізкультурно-оздоровча робота в ЗДО

Основна мета фізкультурно-оздоровчої роботи – охорона та зміцнення здоров'я, підвищення опірності й захисних сил дитячого організму, покращення його працездатності; своєчасне формування у малюків життєво важливих рухових умінь та навичок, розвиток фізичних якостей і забезпечення належного рівня фізичної підготовленості; виховання стійкого інтересу до рухової активності, потреби в ній, вироблення звички до здорового способу життя.

Принципи фізкультурно-оздоровчої роботи:

- створити у дошкільному закладі та сім'ї умови для зміцнення здоров'я і зниження захворюваності дітей — обладнати зони фізичної активності, забезпечити раціональний режим дня та повноцінне збалансоване харчування, проводити загартовувальні та загально-зміцнювальні процедури (фізичні вправи, масаж тощо);
- забезпечити кваліфікований медичний нагляд;
- формувати навички здорового способу життя, зокрема — власним прикладом.

Пріоритетні напрями фізкультурно-оздоровчої діяльності у дошкільному закладі:

- учити дітей дбати про своє здоров'я;
- розвивати потребу в щоденній руховій діяльності;
- розвивати фізичні якості, формувати навички володіння основними рухами та руховими діями;
- підтримувати у дітей інтерес до різних видів спорту, занять фізкультурою, плаванням;
- забезпечувати взаємодію педагогів, медичних працівників та батьків у питаннях зміцнення психічного, фізичного здоров'я дітей та формування у них здорового способу життя.

2.3.2. Регіональний компонент

В основу системи національно-патріотичного виховання покладено *ідеї* зміцнення української державності як консолідуючого чинника розвитку суспільства, формування патріотизму та утвердження національних цінностей.

Освітня робота з національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку має бути спрямована на формування ціннісного ставлення

особистості до свого народу, Батьківщини, держави, нації, а також на національну свідомість і гідність.

Мета: формування національної свідомості та громадської відповідальності починається з раннього віку і триває протягом усього життя.

Патріотичне виховання в ЗДО реалізується відповідно до чинних програм і ґрунтується на таких **принципах**:

- ✓ Природовідповідність;
- ✓ Культуровідповідність;
- ✓ Етнізація;
- ✓ Гуманізм;
- ✓ Демократизм;
- ✓ Інтегративність;
- ✓ Безперервність.

Завдання національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку:

- створювати уявлення про соціальну взаємодію людей;
- виховувати любов до своєї родини, країни, та людства в цілому;
- формувати ціннісне ставлення до історії України, її культури, традицій, символів та мови;
- виховувати почуття гідності;
- навчати правил культури поведінки;
- виховувати толерантне ставлення до представників нацменшин;
- заохочувати дбати про культуру та екологію України.

Напрями патріотичного виховання:

- ✓ Сім'я, родина, родовід та рідний край;
- ✓ Традиції, звичаї та культурні явища народу;
- ✓ Історія України, державні символи;
- ✓ Суспільні явища, довколишній світ.

2.3.3. Наступність ЗДО та школи.

Поєднання дошкільної і початкової освіти створює передумови для розкриття індивідуальності кожного вихованця, що значно складніше зробити у масовій школі. Як свідчать дослідження, об'єднання у комплексі двох підсистем значно посилює його виховні можливості, створює умови для психологічно комфортного переходу дитини з дитсадка у школу.

КЗДО КТ № 306 КМР співпрацює з КГ № 60 відповідно до договору.

Організація освітнього процесу на принципах наступності та перспективності забезпечить всебічний гармонійний розвиток самодостатньої, ініціативної, компетентної особистості на перших суміжних ланках системи безперервної освіти впродовж життя. Реалізація зазначених принципів у закладах дошкільної освіти і початковій школі полягає у

забезпеченні єдності, взаємозв'язку та наскрізної узгодженості мети, змісту, методів, форм організації освітнього процесу з дітьми старшого дошкільного та молодшого шкільного віку.

Наступність дошкільної і початкової освіти забезпечується шляхом єдності підходів до організації життєдіяльності дитини шостого та сьомого (восьмого) років життя незалежно від соціально-педагогічних умов здобуття освіти: заклад дошкільної освіти, перший клас початкової школи, група Центру розвитку дитини, сімейне виховання тощо. Діяльність закладів освіти щодо забезпечення наступності має здійснюватися педагогічними колективами спільно і системно. Об'єднані зусилля педагогічних колективів закладів дошкільної і загальної середньої освіти та батьківської громадськості забезпечить психологічно виважений та успішний для дитини перехід з попереднього рівня – дошкільна освіта, на наступний – початкова освіта.

Актуальність початкової школи в контексті наступності з дошкільною освітою виявляється в забезпеченні належного рівня соціального розвитку й громадянського виховання дітей; інтеграція та диференціація освітнього процесу.

ПЕРСПЕКТИВНІСТЬ ТА НАСТУПНІСТЬ в роботі КЗДО КТ (ясла – садок) № 306 КМР та КГ № 60

№ з/п	Зміст роботи	Термін	Відповідальні
1.	Педагогічний онлайн-міст «Разом до успіху» Обговорення завдань здійснення наступності в роботі з дітьми дошкільного і молодшого шкільного віку, спрямованої на створення умов для гармонійного та продуктивного розвитку особистості дитини.	Жовтень 2023	Директор та вихователь-методист ЗДО, Завуч ПШ
2.	Круглий стіл “Скоро до школи” Ознайомлення батьків майбутніх першокласників з умовами прийому до 1-го класу школи та підготовкою дітей до школи. (В режимі онлайн)	Листопад 2023	Вихователь-методист, завуч ПШ, вихователі
3.	Оформлення онлайн вітальні для батьків “Куточок майбутнього школяра”.	Березень 2024	Вихователі старших груп
4.	Розробка пам'яток для батьків з питань підготовки дітей до шкільного навчання.	Протягом року	Вихователь-методист, Вихователі

5.	Онлайн анкетування батьків: ✓ «Чи готові Ви бути батьками першокласника?» ✓ «Готовність дитини до школи»	Грудень 2023 Травень 2024	Вихователі старших груп
6.	Практикум для батьків «Дитина на порозі школи».	Лютий 2024	Практичний психолог
7.	Онлайн-квест «Шкільна країна».	Січень 2024	Вихователі старших груп
8.	День онлайн-школи для дошкolarиків	Квітень 2024	Педагоги закладу

2.3.4 Взаємодія ЗДО з соціумом

1. Співпраця з КЗВО «ДАНУ» ДОР з питань курсової перепідготовки та підвищення кваліфікації педагогічних працівників.
2. Співпраця КЗДО КТ №306 КМР та ЗДО Центрально-Міського району з метою обміну досвідом роботи з педагогами (професійні спільноти, заходи методичного спрямування, майстерки, участь у засіданнях опорних закладів та інше).
3. Криворізький державний педагогічний університет.
4. Комунальний заклад спеціалізованої мистецької освіти "Музична школа №1" Криворізької міської ради.
5. Міська дитяча бібліотека №1.
6. Криворізьке міське управління Головного управління Державної служби України з надзвичайних ситуацій у Дніпропетровській області.
7. Криворізький Академічний театр драми та музичної комедії ім.Тараса Шевченка.

2.3.5. Додаткові освітні послуги

Групові гуртки (дистанційний формат):

- ✓ «Маленькі митці» - освітній напрям «Дитина у світі мистецтва».
- ✓ «Літературна скарбничка» - освітній напрям «Мовлення дитини» (художньо-мовленнєва компетентність).
- ✓ «Дивоцвіт» (народознавчий) освітній напрям «Дитина в соціумі»
- ✓ «Казка оживає» - освітній напрям «Мовлення дитини» (художньо- мовленнєва компетентність)
- ✓ « Чарівний папір» - освітній напрям «Дитина в світі мистецтва/ Особистість дитини»

- ✓ Творча студія "азАРТ" (майстер-класи, театралізація у театрі тіней)
- ✓ Музично-ритмічний гурток "Веселі ритми" з елементами техніки Body Percussion (ігротанці, психогімнастика, ігровий масаж, вправи з предметами)

2.4. ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМОДІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ З РОДИНАМИ ВИХОВАНЦІВ.

Метою взаємодії педагогів з родиною є:

- ознайомлення батьків з найефективнішими прийомами виховання дітей, виявлення позитивного досвіду сімейного виховання, виховного потенціалу сім'ї;
- використання специфічних можливостей сім'ї і ЗДО для кращого виховання дітей;
- оптимізація впливу сім'ї на дитину шляхом підвищення педагогічної культури батьків, надання їм методичної допомоги;
- залучення батьків до освітнього процесу, допомога дошкільному закладу з боку батьків;
- перспективність, послідовність і наступність посилення взаємозв'язку і співдружності ЗДО і сім'ї у вихованні дітей з урахуванням їх вікових особливостей, актуальних питань виховання з огляду на суспільні вимоги, контингент батьків;
- якісне виконання соціального замовлення батьків щодо нагляду, виховання і навчання дітей;
- допомога батькам зрозуміти і сприйняти сучасні гуманні ідеї і орієнтири, які ґрунтуються на повазі до особистості дитини, турботі про її всебічний розвиток;
- забезпечення батьків певними знаннями про закономірності розвитку дитини.

Завдання співпраці ЗДО з сім'єю полягають у:

- формуванні у батьків знань і вмінь, необхідних для виховання дітей (про вікові анатомо-фізіологічні та психічні особливості дітей раннього та дошкільного віку, про зміст, методи і умови правильного виховання в сім'ї);
- допомозі у визначенні та подоланні труднощів сімейного виховання;
- встановленні єдності педагогічних впливів на дитину і контролю за правильним вихованням дитини;
- вивченні, узагальненні і пропаганді перспективного досвіду сімейного виховання з метою попередження та уникнення можливих помилок.

В основу спільної діяльності родин з ЗДО покладені наступні принципи:

- Єдиний підхід до процесу виховання дитини;
- Відкритість закладу докільної освіти для батьків вихованців;
- Взаємодовіра у співпраці між педагогами та батьками;
- Повага та доброзичливість один до одного;
- Диференційований підхід до кожної сім'ї;
- Рівна відповідальність батьків та педагогів.

Форми взаємодії ЗДО з родинами:

- Відвідування родини дитини
- Соціально-педагогічний патронат

В онлайн-режимі:

- День відкритих дверей;
- Бесіди;
- Консультації;
- Семінари-практикуми;
- Батьківські збори;
- Круглий стіл;
- Дискусії;
- Брифінги.

2.5. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Відповідно частини 3 ст. Закону України «Про освіту» у КЗДО КТ № 306 КМР сформовано систему внутрішнього забезпечення якості освіти, яку схвалено педагогічною радою закладу (протокол від 30.08.2021 року № 1).

Внутрішня система забезпечення якості освіти створюється відповідно до статті 41 Закону України «Про освіту».

Вона включає:

- оприлюднені критерії, правила та процедури оцінювання освітньої діяльності та управлінських процесів у закладі освіти;
- політики та процедури забезпечення якості освіти;
- систему та механізми забезпечення академічної доброчесності;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу;
- інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти.

Згідно зі статтею 20 Закону України «Про дошкільну освіту» педагогічна рада закладу дошкільної освіти формує систему та затверджує процедури внутрішнього забезпечення якості освіти, зокрема систему та механізми забезпечення академічної доброчесності.

Внутрішня система забезпечення якості освіти створюється відповідно до рекомендацій Міністерства освіти і науки України, Державної служби

якості освіти України з урахуванням: цілей та пріоритетів розвитку закладу дошкільної освіти; типу закладу, місцезнаходження, умов діяльності.

До розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти залучаються усі учасники освітнього процесу.

Мета внутрішньої системи забезпечення якості освіти: постійне та послідовне підвищення якості освіти на основі відстеження динаміки показників освітньої діяльності та освітніх процесів у ЗДО.

Завдання внутрішньої системи забезпечення якості освіти:

1. Визначення пріоритетних напрямів та показників для оцінювання освітньої діяльності, управлінських процесів у ЗДО.

2. Здійснення вимірювання показників освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО та оцінка їх динаміки.

3. Визначення шляхів підвищення якості освіти за результатами оцінювання показників освітньої діяльності та освітніх процесів.

4. Надання допомоги учасникам освітнього процесу щодо підвищення якості освіти.

Напрями, показники для оцінювання освітніх і управлінських процесів у ЗДО доцільно визначати за результатами аналізу діяльності закладу освіти за минулий навчальний рік та анкетування педагогічних працівників, батьків вихованців щодо якості провадження освітньої діяльності в ЗДО.

Моніторинг здійснюється на основі вимог Базового компоненту дошкільної освіти України, освітніх програм і річного плану роботи закладу. З метою виявлення динаміки, тенденцій і закономірностей та прогнозування подальшого розвитку дитини дошкільного віку у КЗДО КТ №306 КМР організовується та здійснюється педагогічний моніторинг, який проводиться у вересні 2023 року – початковий моніторинг (для виявлення напрямку і корекції освітньої роботи з дітьми, медико-соціального, психолого-педагогічного); за потреби - у січні 2024 року – поточний моніторинг (для визначення динаміки розвитку вихованців, перегляд відкритих занять); у квітні 2024 року – підсумковий моніторинг (підбиття підсумків життєдіяльності дошкільників за тривалий період, визначення рівня досягнень дітей та виконання освітніх програм, перегляд підсумкових занять).

Матеріали щодо організації і проведення моніторингу досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти України, показники досягнень дітей, діагностичний інструментарій, методика обстеження, характеристику рівнів засвоєння програмових вимог розроблено відповідно до методичного посібника «Моніторинг досягнень дітей дошкільного віку згідно з Базовим компонентом дошкільної освіти: методичний посібник» (за загальною редакцією Т. В. Киричук, О. М. Кулик, Н. М. Шаповал. – Тернопіль: Мандрівець, 2016 р.).

Зміни та доповнення до напрямів, показників, методів збору інформації для оцінювання якості освітньої діяльності й управлінських процесів у ЗДО схвалюються відповідним рішенням педагогічної ради та затверджуються наказом керівника закладу.

Основними політиками забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти в ЗДО є:

- забезпечення публічності інформації про діяльність закладу освіти (ст. 30 Закону України «Про освіту»);
- дотримання принципів академічної доброчесності у діяльності педагогічних працівників (ст. 42 Закону України «Про освіту»);
- запобігання та протидія булінгу (цькуванню);
- створення умов щодо професійного зростання педагогічних працівників (постанова Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 800 «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників (зі змінами).

Основними процедурами вивчення якості освітньої діяльності в ЗДО визначено:

- відстеження рівня розвитку дітей старшого дошкільного віку відповідно до вимог Базового компонента дошкільної освіти;
- внутрішній моніторинг якості освіти;
- самооцінювання освітньої діяльності.

Для забезпечення об'єктивності та достовірності даних важливо дотримуватись принципів академічної доброчесності, у тому числі справедливого оцінювання.

Внутрішній моніторинг якості освіти здійснюється відповідно до статті 48 Закону України «Про освіту», наказу Міністерства освіти і науки України від 16.01.2020 № 54 «Про затвердження Порядку проведення моніторингу якості освіти». Для проведення внутрішнього моніторингу розробляється відповідна програма.

Самооцінювання освітньої діяльності включає:

- самооцінку показників освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО;
- оцінювання педагогічними працівниками своєї діяльності.

Очікувані результати щодо реалізації системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

1. Отримання об'єктивних даних про якість освітньої діяльності та управлінських процесів у ЗДО.
2. Підвищення якості освіти в ЗДО на основі прийняття ефективних управлінських рішень.
3. Створення атмосфери довіри до ЗДО серед педагогічних працівників та батьків вихованців.

III. Організаційний розділ

3.1. МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОГРАМИ, ЗАБЕЗПЕЧЕНІСТЬ МЕТОДИЧНИМИ МАТЕРІАЛАМИ ТА ЗАСОБАМИ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ

№ з/п	Найменування програм та методичних посібників, які використовуються	Ким затверджено (схвалено)	Рік затвердження (схвалено)
1	Базовий компонент дошкільної освіти	Схвалено рішенням Колегією Міністерства освіти і науки України від 21.12.2020, протокол №12/1-2 Затверджено МОН України (Наказ МОН від 12.01.2021 №33)	2021
2	Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»	Схвалено рішенням експертної комісії з дошкільної педагогіки та психології (від 03.12.2021, протокол №6) лист ІМЗО від 06.12.2021 №22.1/12-Г-751	2021
3	Комплексна програма розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного віку «Соняшник»	Схвалено комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково — методичної ради з питань освіти МОН (Лист ІМЗО від 14.07.2017 №21.2\12-Г-397)	2017
4	Освітня програма для дітей старшого дошкільного віку «Впевнений старт»	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Лист МОН від 01.08.2017 №1\11-7684)	2017
5	Програма хореографічної діяльності дітей від 3-х до 7-ми років. Навчально-методичний посібник «Дитяча хореографія»	Схвалено комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково — методичної ради з питань освіти МОН (Лист ІТЗО від 05.05.2015 №14.1/ 12-Г-255)	2015
6	Програма та методичні рекомендації з навчання дітей старшого дошкільного віку гри у футбол «Шкіряний м'яч»	Схвалено комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково — методичної ради з питань освіти МОН (Лист ІТЗО від 18.06.2015 №14.1/ 12-Г-526)	2015
7	Програма та методичний посібник з навчання дітей старшого дошкільного віку гри в шахи «Шаховими стежинами»	Схвалено комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково — методичної ради з питань освіти МОН (Лист ІМЗО від 28.12.2015 №2.1\12-Г-158, №2.1\12-Г-159)	2015
8	Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку «Україна - моя Батьківщина»	Схвалено комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково — методичної ради з питань освіти МОН (Лист ІМЗО від 25.03.2016 №2.1\12-Г-85)	2016
9	Парціальна програма з розвитку соціальних	Схвалено комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково —	2016

	навичок ефективної взаємодії дітей від 4 до 6-7 років «Вчимося жити разом»	методичної ради з питань освіти МОН (Лист ІМЗО від 13.06.2016 №2.1\12-Г-363)	
10	Парціальна програма для дітей старшого дошкільного віку «Комп'ютерна грамота для малят»	Схвалено комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково — методичної ради з питань освіти МОН (Лист ІМЗО від 04.05.2018 №22.1\12-Г-236)	2018
11	Парціальна програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку «Про себе треба знати, про себе треба дбати»	Схвалено комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково — методичної ради з питань освіти МОН (Лист ІМЗО від 04.12.2018 №22.1\12-Г-1049)	2018
12	Парціальна програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку «Казкова фізкультура»	Схвалено комісією з дошкільної педагогіки та психології Науково — методичної ради з питань освіти МОН (Лист ІМЗО від 09.07.2019 №22.1\12-Г-627)	2019
13	Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом «Розквіт»	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Лист МОН від 04.04.2013 № 1/11-6544)	2013
14	Програма розвитку для дітей дошкільного віку з порушенням опорно-рухового апарату	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Лист МОН від 05.12.2012 №1/11-187950)	2012
15	Програмно-методичний комплекс «Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення»	Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (Лист МОН від 05.12.2012 №1/11-18798)	2012

3.2. РЕЖИМ ДНЯ В СИНХРОННОМУ ТА АСИНХРОННОМУ ФОРМАТАХ

Графік проведення синхронних занять з дітьми дошкільного віку

<i>Група</i>	<i>День тижня та час проведення</i>	
	Вівторок	Четвер
Група для дітей загального розвитку №3 (10 хв.), середній вік	09:00 - 09:10	09:00 - 09:10
Група для дітей із затримкою психічного розвитку №4 (10 хв.), середній вік	09:30 - 9:40	09:30 - 9:40
Група для дітей із порушенням опорно-рухового апарату №5 (10 хв.), середній вік	10:00 - 10:10	10:00 - 10:10
Група для дітей із затримкою психічного розвитку №6 (15 хв.), старший вік	10:05 - 10:20	10:05 - 10:20
Група для дітей із порушенням опорно-рухового апарату №7 (15 хв.), старший вік	10:15 - 10:30	10:15 - 10:30
Група інклюзивна №8 (15 хв.), різновікова	10:30 - 10:45	10:30 - 10:45
Група для дітей загального розвитку №9 (15 хв.), старший вік	10:45 - 11:00	10:45 - 11:00
Група для дітей загального розвитку №10 (10 хв.), молодший вік	09:45 - 09:55	09:45 - 09:55
Група для дітей із порушенням мови №11 (15 хв.), різновікова	09:45 - 10:00	09:45 - 10:00
Група із затримкою психічного розвитку №12 (15 хв.), старший вік	09:55 - 10:10	09:55 - 10:10

Графік проведення асинхронних занять з фізкультурно-оздоровчої та музичної діяльності

Умовні позначки:

СОД Мд – спеціально-організована музична діяльність

СОД ФОд – спеціально-організована фізкультурно-оздоровча діяльність

Дні тижня Група	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
Група для дітей раннього віку №1,2	СОД Мд	СОД ФОд	СОД Мд	СОД ФОд	Музична / спортивна розвага
Група для дітей загального розвитку №3 середній вік	Музична / спортивна розвага	СОД Мд	СОД ФОд	СОД Мд	СОД ФОд
Група для дітей із затримкою психічного розвитку №4 середній вік	СОД Мд	СОД ФОд	СОД Мд	Музична / спортивна розвага	СОД ФОд
Група для дітей із порушенням опорно-рухового апарату №5 середній вік	СОД ФОд	СОД Мд	СОД ФОд	СОД Мд	Музична / спортивна розвага
Група для дітей із затримкою психічного розвитку №6 старший вік	Музична / спортивна розвага	СОД ФОд	СОД Мд	СОД ФОд	СОД Мд
Група для дітей із порушенням опорно-рухового апарату №7 старший вік	СОД ФОд	СОД Мд	СОД ФОд	Музична / спортивна розвага	СОД Мд
Група інклюзивна №8 (15 хв.), різновікова	СОД Мд	СОД ФОд	Музична / спортивна розвага	СОД ФОд	СОД Мд

Група для дітей загального розвитку №9 старший вік	СОД ФОд	СОД Мд	Музична / спортивна розвага	СОД Мд	СОД ФОд
Група для дітей загального розвитку №10 молодший вік	СОД ФОд	СОД Мд	Музична / спортивна розвага	СОД Мд	СОД ФОд
Група для дітей із порушенням мови №11 різновікова	СОД ФОд	СОД Мд	СОД ФОд	Музична / спортивна розвага	СОД Мд
Група із затримкою психічного розвитку №12 старший вік	СОД Мд	СОД ФОд	Музична / спортивна розвага	СОД ФОд	СОД Мд

3.3. ПЛАНУВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Розклад спеціально-організованої діяльності

Дні тижня Група	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
Група для дітей раннього віку №1,2	1.Інтегроване заняття: дитина в природному довкіллі + дитина в соціумі (АС) 2.Дитина в світі мистецтва: музична діяльність (АС)	1.Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі (АС) 2.Особистість дитини: фізкультурно – оздоровча діяльність (АС) П п.д. Літературна скарбничка (АС)	1. Інтегроване заняття: мовлення дитини + дитина в сенсорно-пізнавальному просторі (АС) 2.Дитина в світі мистецтва: музична діяльність (АС)	1.Дитина в світі мистецтва: (АС) ліплення (I-III) аплікація(II-IV) 2.Особистість дитини: фізкультурно – оздоровча діяльність (АС)	1. Мовлення дитини (АС) 2. Дитина в світі мистецтва: малювання (АС) П п.д Особистість дитини: БЖД /Валеологія (АС)
Група для дітей загального розвитку №3 середній вік	1. Інтегроване заняття: дитина в соціумі + дитина в природному довкіллі (АС) 2. Дитина у світі мистецтва (АС): ліплення (I-III) мистецько-творча компетентність (I-IV)	1. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі елементарні математичні уявлення (С) 2. "Дитина у світі мистецтва"- музична діяльність (АС)	1. Інтегроване заняття: Мовлення дитини + Дитина в соціумі (АС) 2. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність (АС) П. п.д.Народознавство (АС)	1. Інтегроване заняття: Мовлення дитини + Дитина у світі мистецтва - аплікація (С) 2. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС) П. п.д. Особистість дитини: здоров'я збережувальна компетентність/ Гігієна життєдіяльності (АС)	1 Інтегроване заняття: мовлення дитини + дитина в світі мистецтва - малювання(А С) 2. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність (АС)
Група для дітей із затримкою психічного розвитку №4 середній вік	1 Інтегроване: мовлення дитини + дитина в соціумі (АС) 2. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС) 3. Особистість дитини: БЖД/ Валеологія (АС)	1 Інтегроване: мовлення дитини + дитина в світі мистецтва: ліплення (С) 2. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність (АС)	1. Дитина в природному довкіллі (АС) 2. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі (АС) 3. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС)	1. Інтегроване дитина в соціумі+ мовлення дитини (С) 2. Дитина в світі мистецтва: аплікація (АС)	1. Дитина в світі мистецтва: малювання (АС) 2. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність (АС)

<p>Група для дітей із порушення м опорно-рухового апарату №5 середній вік</p>	<p>1. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність (АС) 2. Інтегроване: дитина в природному довкіллі + дитина в соціумі (АС)</p>	<p>1. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС) 2. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі (С) П п.д Особистість дитини: БЖД /Валеологія(АС)</p>	<p>1. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність (АС) 2. Мовлення дитини (АС) П п.д. Гурткова робота (АС)</p>	<p>1. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС) 2. Дитина в світі мистецтва ліплення аплікації (С) П п.д. Мовлення дитини – літературна скарбничка (АС)</p>	<p>1. Дитина в світі мистецтва: малювання (АС) 2. Мовлення дитини (АС)</p>
<p>Група для дітей із затримкою психічного розвитку №6 старший вік</p>	<p>1 Інтегроване: мовлення дитини + дитина в соціумі (АС) 2. Дитина в світі мистецтва: ліплення (АС) 3. Особистість дитини: БЖД/ Валеологія (АС)</p>	<p>1. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі (С) 2. Дитина в соціумі (АС) 3. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність (АС)</p>	<p>1. Дитина в соціумі (АС) 2. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі (АС) 3. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС)</p>	<p>1. Інтегроване: дитина в природному довкіллі + мовлення дитини (С) 2. Дитина в світі мистецтва: аплікація (АС) 3. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність (АС)</p>	<p>1. Інтегроване: Дитина в природному довкіллі + Мовлення дитини (АС) 2. Дитина в світі мистецтва: малювання (АС) 3. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС)</p>
<p>Група для дітей із порушення м опорно-рухового апарату №7 старший вік</p>	<p>1. Мовлення дитини (АС) 2. Дитина у світі мистецтва: ліплення (АС) 3. Особистість дитини: фізкультурно – оздоровча діяльність (АС)</p>	<p>1. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС) 2. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі (С) 3. Дитина в соціумі: народознавство(А С) П п.д Дитина в природному довкіллі (АС)</p>	<p>1. Дитина у світі мистецтва: аплікація(АС) 2. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність(АС) 3. Мовлення дитини: підготовка руки до письма (АС) П п.д. Дитина в соціумі (АС)</p>	<p>1. Дитина в сенсорно-пізнавальному розвитку (АС) 2 Мовлення дитини: звукова культура мовлення (С) 3. Дитина в природному довкіллі(АС) П п.д Особистість дитини: БЖД /Валеологія(А С)</p>	<p>1. Дитина в соціумі(АС) 2. Дитина у світі мистецтва: - малювання (АС) 3. Дитина у світі мистецтва: - музична діяльність (АС) П п.д. Гурткова робота (АС)</p>
<p>Група інклюзивна №8 (15 хв.), різновікова</p>	<p>1. Інтегроване: мовлення дитини + дитина в соціумі (АС) 2. Дитина у світі мистецтва: ліплення (АС) 3. Дитина у світі мистецтва: музична</p>	<p>1. Інтегроване: дитина в соціумі + дитина в природному довкіллі (С) 2. Дитина в сенсорно-пізнавальному розвитку (АС) 3. Особистість дитини: фізкультурно – оздоровча</p>	<p>1. Мовлення дитини: звукова культура мовлення + підготовка руки до письма (АС) 2. Дитина у світі мистецтва: аплікація (АС) П п.д.. Особистість дитини:</p>	<p>1. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі (С) 2 Дитина в соціумі: - народознавство (АС) 3. Особистість дитини: фізкультурно – оздоровча діяльність</p>	<p>1. Інтегроване: мовлення дитини + дитина у світі мистецтва малювання (АС) 2. Особистість дитини: БЖД/ Валеологія (АС) 3. Дитина у світі</p>

	діяльність (АС)	діяльність (АС)	Валеологія(АС)	(АС)	мистецтва: - музична діяльність (АС)
Група для дітей загального розвитку №9 старший вік	1. Інтегроване: мовлення дитини + дитина у світі мистецтва – ліплення(АС) 2. Дитина в природному довкіллі(АС) 3. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність(АС)	1. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі(АС) 2. Мовлення дитини: звукова культура мовлення + підготовка руки до письма (С) 3. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність(АС) П п.д Дитина в соціумі (АС)	1. Дитина у світі мистецтва: аплікація (АС) 2. Дитина в соціумі: - народознавство(АС) 3. Дитина в природному довкіллі П п.д. Наш друг Афлатунчик (економіка) (АС)	1. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі(С) 2. Дитина у світі мистецтва: - музична діяльність(АС) П п.д. Особистість дитини: БЖД/ Валеологія (АС)	1. Дитина у світі мистецтва: - малювання(АС) 2. Інтегроване: мовлення дитини + дитина в соціумі(АС) 3. Особистість дитини: фізкультурно – оздоровча діяльність(АС) Пп.д. Гурткова робота
Група для дітей загального розвитку №10 молодший вік	1. Інтегроване: дитина в природному довкіллі +дитина в соціумі (АС) 2. Дитина у світі мистецтва – ліплення (АС) Пп.д Особистість дитини : фізкультурно – оздоровча діяльність (АС)	1. Дитина в сенсорно – пізнавальному просторі (елементарні математичні уявлення)(С) 2. Мовлення дитини (АС) П п.д. Дитина в світі мистецтва - музична діяльність. (АС)	1. Дитина в соціумі народознавство (АС) 2. Дитина у світі мистецтва - аплікація (АС) П п.д. Особистість дитини (валеологія) (АС)	1. Мовлення дитини (культура мовленнєвого спілкування) (С) 2. Дитина в світі мистецтва (музична діяльність) (АС) П п.д 3.Особистість дитини : БЖД/ гігієна життєдіяльності (АС)	1. Мовлення дитини (художнє слово) (АС) 2. Дитина в світі мистецтва- (малювання) (АС) П п.д. Особистість дитини : фізкультурно – оздоровча діяльність (АС)
Група для дітей із порушенням мови №11 різновікова	1. Дитина в природному довкіллі (АС) 2. Дитина у світі мистецтва: ліплення (АС) 3. Особистість дитини: рухова компетентність (АС)	1/2. Мовлення дитини: мовленнєва компетентність/ підгруппове заняття з вчителем-логопедом (С) 3. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС) П п.д Дитина в соціумі (АС)	1/2. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі /підгруппове заняття з вчителем-логопедом (АС) 3. Особистість дитини: рухова компетентність (АС) П п.д. Мовлення дитини: художньо-мовленнєва компетентність (АС)	1. Мовлення дитини: мовленнєва компетентність (С) 2/3. Дитина у світі мистецтва: аплікація / підгруппове заняття з вчителем-логопедом (АС) П п.д. Особистість дитини: БЖД (АС)	1. Дитина в соціумі: народознавство (АС) 2. Дитина у світі мистецтва: малювання (АС) 3. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС) П п.д. Гурткова робота (АС)

Група із затримкою психічного розвитку №12 старший вік	1. Інтегроване: мовлення дитини + дитина у світі мистецтва – ліплення (АС) 2. Дитина у світі мистецтва: музична діяльність (АС)	1. Інтегроване: дитина в соціумі + дитина в природному довкіллі (С) 2. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність (АС)	1. Дитина у світі мистецтва: аплікація(АС) 2. Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі (АС) 3. Особистість дитини: БЖД/ Валеологія (АС)	1. Мовлення дитини (С) 2. Особистість дитини: фізкультурно-оздоровча діяльність(АС)	1. Інтегроване: мовлення дитини + дитина у світі мистецтва - малювання(АС) 2. Дитина в соціумі: - народознавство(АС) 3. Дитина у світі мистецтва: - музична діяльність(АС)
---	--	--	---	--	--

3.4.. МОДЕЛЬ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА ДЕНЬ ПІД ЧАС ЗМІШАНОГО/ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ

Ранній/молодший вік

РМ	ПОНЕДІЛОК	ВІВТОРОК	СЕРЕДА	ЧЕТВЕР	П'ЯТНИЦЯ
РАНОК	Знайомство з твором (ситуацією) морально-етичного змісту	Бесіда за змістом твору (ситуації) м-е змісту	Дидактична гра (тренінг)за твором (ситуацією) м-е змісту	Спостереження за дотриманням дітьми вивченої норми поведінки	Коригування поведінки дітей (за потребою)
	Спостереження	Спостереження	Спостереження	Спостереження	Спостереження
	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра (народознавство)	Дидактична гра
	Рухлива гра (1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)
	БЖД(форма роботи за вибором вихователя)				Здоров'я і хвороба (форма роботи за вибором вихователя)
	Самообслуговування	Праця в куточку природи	Господарсько-побутова праця	Праця на майданчику, клумбі	Робота над КГН
ПРОГУЛЯНКА	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою
	Дидактична гра (ЛІМР)	Дидактична гра (ЛІМР)	Дослідницька діяльність	Дидактична гра (ЛІМР)	Дидактична гра (ЛІМР)
			Фізкультура на повітрі		Пішохідний перехід
	Рухлива гра (1)	Рухлива гра (1)	Рухлива гра (2)	Рухлива гра (1)	Рухлива гра (2)
	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота
ПІДОЛІВКА	Розглядання предметів для виділення суттєвих ознак, частин (словник)	Описування предметів. Робота із загадками		Розглядання картини	Складання розповіді за картиною
	Розмова з дітьми	Дидактична гра	Дидактична гра	Д / гра (правильне	Дидактична гра

		(мовний та фонематичний слух)	(робота зі словом - синоніми, антоніми)	вживання слів у роді, числі, відмінку)	(синтаксис)
	Ліплення /Аплікація	Правове виховання (форма роботи за вибором вихователя)	Музрозвага/ спортивна розвага	Конструювання	Малювання/музикування
	Конструктивно-будівельні ігри	Робота над сюжетно-рольовою грою	Конструктивно-будівельні ігри	Робота над сюжетно-рольовою грою	Робота над сюжетно-рольовою грою
	Рухлива гра	Рухлива гра	Рухлива гра	Рухлива гра	Рухлива гра
	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування

Середній вік

<i>РМ</i>	<i>ПОНЕДІЛОК</i>	<i>ВІВТОРОК</i>	<i>СЕРЕДА</i>	<i>ЧЕТВЕР</i>	<i>П'ЯТНИЦЯ</i>
<i>РАНОК</i>	Знайомство з твором (ситуацією) морально-етичного змісту	Бесіда за змістом твору (ситуації) м-е змісту	Дидактична гра (тренінг) за твором (ситуацією) м-е змісту	Спостереження за дотриманням дітьми вивченої норми поведінки	Коригування поведінки дітей (за потребою)
	Спостереження за об'єктами та явищами довкілля	Спостереження за об'єктами та явищами довкілля	Спостереження за об'єктами та явищами довкілля	Спостереження за об'єктами та явищами довкілля	Спостереження за об'єктами та явищами довкілля
	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра (народознавство)	Дидактична гра
	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)
	Самообслуговування	Праця в куточку природи	Господарсько-побутова праця	Праця на майданчику, клумбі	Робота над КГН
	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою
	Логіко-математичний розвиток (форма роботи за вибором вихователя)	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування (форма роботи за вибором вихователя)	Дослідницька діяльність	Логіко-математичний розвиток (форма роботи за вибором вихователя)	Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування (форма роботи за вибором вихователя)
			Пішохідний перехід	Фізкультура на повітрі	
	Рухлива гра (1)	Рухлива гра (1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(2)	Рухлива гра(1)
	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота
<i>І ПОЛОВИНА ДНЯ</i>	БЖД (форма роботи за вибором вихователя)	Театралізована діяльність (форма роботи за вибором вихователя)	Здоров'я і хвороба (форма роботи за вибором вихователя)	Правове виховання (форма роботи за вибором вихователя)	Народознавство (форма роботи за вибором вихователя)
	Конструктивно-будівельні ігри	Робота над сюжетно-рольовою грою	Конструктивно-будівельні ігри	Робота над сюжетно-рольовою грою	Робота над сюжетно-рольовою грою

		грою			
	Рухлива гра(2)	Рухлива гра(2)	Рухлива гра(2)	Рухлива гра(2)	Рухлива гра(2)
	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування

Різновікова група

<i>РМ</i>	<i>ПОНЕДІЛОК</i>	<i>ВІВТОРОК</i>	<i>СЕРЕДА</i>	<i>ЧЕТВЕР</i>	<i>П'ЯТНИЦЯ</i>
<i>РАНОК</i>	Знайомство з твором (ситуацією) морально-етичного змісту	Бесіда за змістом твору (ситуації) м-е змісту	Дидактична гра (тренінг) за твором (ситуацією) м-е змісту	Спостереження за дотриманням дітьми вивченої норми поведінки	Коригування поведінки дітей (за потребою)
	Спостереження	Спостереження	Спостереження	Спостереження	Спостереження
	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра (народознавство)	Дидактична гра
	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)
	БЖД	Основи правової культури			Здоров'я і хвороба
	Самообслуговування	Праця в куточку природи	Господарсько-побутова праця	Праця на майданчику, клумбі	Робота над КГН
	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою
			Дослідницька діяльність		
	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра
	Пішохідний перехід			Фізкультура на повітрі	
	Рухлива гра(2)	Рухлива гра (1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(2)	Рухлива гра(1)
Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	
<i>І ПОЛОВИНА ДНЯ</i>	Розглядання предметів для виділення суттєвих ознак, частин (словник)	Описування предметів. Робота із загадками		Вивчення малих фольклорних жанрів (потішок, лічилок ...)	Повторення малих фольклорних жанрів (потішок, лічилок ...)
	Розмова з дітьми	Дидактична гра (мовний та фонематичний слух)	Дидактична гра (робота зі словом - синоніми, антоніми)	Д / гра (правильне вживання слів у роді, числі, відмінку)	Дидактична гра (синтаксис)
	Ліплення	Аплікація	Музрозвага	Конструювання	Малювання/музикування
	Конструктивно-будівельні ігри	Робота над сюжетно-рольовою грою	Конструктивно-будівельні ігри	Робота над сюжетно-рольовою грою	Робота над сюжетно-рольовою грою
	Рухлива гра	Рухлива гра	Рухлива гра	Рухлива гра	Рухлива гра
	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування

Старший вік

<i>Р М</i>	<i>ПОНЕДІЛОК</i>	<i>ВІВТОРОК</i>	<i>СЕРЕДА</i>	<i>ЧЕТВЕР</i>	<i>П'ЯТНИЦЯ</i>
<i>РАНОК</i>	Знайомство з твором (ситуацією) морально-етичного змісту	Підгрупова робота що вимагає домовленості.	Проблемна ситуація «Хочу сказати»	Інтерв'ювання щодо поведінки дітей	Активне спілкування (діалог, полілог)
	Спостереження	Спостереження	Спостереження	Спостереження	Спостереження
	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра	Дидактична гра (народознавство)	Дидактична гра
	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)
	БЖД	Емоційно-вольова готовність - графічні диктанти	Соціальна готовність - дидактичні ігри із соціальної адаптації	Основи правової культури	Здоров'я і хвороба
	Самообслуговування	Праця в куточку природи	Господарсько-побутова праця	Праця на майданчику, клумбі	Робота над КГН
	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою	Спостереження за природою
	Дидактична гра (ЛМР)	Дидактична гра (ЛМР)	Дослідницька діяльність	Дидактична гра (ЛМР)	Дидактична гра (ЛМР)
		Пішохідний перехід	Фізкультура на повітрі		
	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(2)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)	Рухлива гра(1)
<i>ІІ ПОЛОВИНА ДНЯ</i>	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота	Індивідуальна робота
	Моделювання ситуації за морально-етичного змісту.	Педагогічні провакації		Вивчення віршів	Дитячий фільм-зал
	Розглядання картин (словник)	Дидактична гра (інтонаційна виразність, темп мовлення)	Дидактична гра (узгодження слів)	Дидактична гра (робота з реченням)	Дидактична гра (грамота)
	Художня праця	Фестиваль творчості (за задумам дітей)	Музрозвага	Конструювання	Малювання/музикування
	Конструктивно-будівельні ігри	Робота над сюжетно-рольовою грою	Конструктивно-будівельні ігри	Робота над сюжетно-рольовою грою	Робота над сюжетно-рольовою грою
	Рухлива гра (2)	Рухлива гра(2)	Рухлива гра(2)	Рухлива гра(2)	Рухлива гра(2)
Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	Індивідуальна робота за результатами діагностування	

3.5. ОСОБЛИВОСТІ ТРАДИЦІЙНИХ ПОДІЙ, СВЯТ, ЗАХОДІВ.

Обрядово-календарні свята та розваги

№ з/п	Зміст	Термін проведення	Відповідальний
1.	Свято врожаю	Вересень	Керівник музичний, вихователі
2.	1 жовтня- Покрова - розвага	Жовтень	Керівник музичний, вихователі
3.	Українські вечорниці (Свято Михайла)	Листопад	Керівник музичний, вихователі
4.	Весела Калита (Свято Андрія)	Грудень	Керівник музичний, вихователі
5.	«Святий Миколай, до нас завітай» - тематична розвага	Грудень	Керівник музичний, вихователі
6.	«Українські свята від Різдва до Водохреща»	Січень	Керівник музичний, вихователі
7.	«Стрітєння» - вистава для дітей	Лютий	Керівник музичний, вихователі
8.	«Зустріч птахів» (Свято 40 святих)	Березень	Керівник музичний, вихователі
9.	Великодня казочка	Квітень	Керівник музичний, вихователі
10.	Свято Матері	Травень	Керівник музичний, вихователі
11.	Зелені свята	Червень	Керівник музичний, вихователі
12.	Ой, на Івана та на Купала – розвага	Липень	Керівник музичний, вихователі
13.	Обжинки	Серпень	Керівник музичний, вихователі
14.	Яблучний спас - розвага	Серпень	Керівник музичний, вихователі

3.6. ОРГАНІЗАЦІЯ РОЗВИВАЮЧОГО ПРЕДМЕТНО-ПРОСТОРОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Предметно-розвивальне середовище в групі має бути динамічним і змінюватися залежно від віку, індивідуальних особливостей дітей, пори року, тем, які вивчаються. Воно повинно передбачати створення певних центрів (куточків, зон) залежно від програми розвитку, навчання і виховання дітей, щоб діти мали, змогу займатися одночасно різними видами діяльності за власним бажанням та інтересами (розглядати ілюстрації, гратися, виконувати вправи тощо), не заважати одне одному, а також за власним вибором переходити від одного центру діяльності до іншого, від спокійних занять до активних. Групові кімнати мають облаштовуватися меблями згідно зросту дітей, а всі іграшки та матеріали повинні бути сертифіковані.

Куточки та центри предметно-розвивального середовища:

- куточок природи і дослідництва – де знаходяться кімнатні рослини, обладнання для догляду за ними, інвентар для роботи у куточку природи, матеріали для ручної праці, дослідно-експериментальної діяльності дітей у природі, ігровий природний матеріал для виконання завдань з теорії розв'язання винахідницьких завдань (ТРВЗ).

- куточка книги - художня дитяча та енциклопедична література, ілюстрацій до казок, альбомні листи для замальовок

- куточка СХД – де наявні папір різної форми, кольору, гуаш, олівці, фломастери, кольорова крейда, штампи, губки, клей, глина, пластилін та інше.

- ігрових центрів - іграшки, предмети-замісники, атрибути для сюжетно-рольових ігор, театралізованих ігор і т.д.

- осередок розвивальних ігор - конструювання, дидактичні ігри, мозаїки, лото, настільно-друковані ігри, конструктори та інші.

У закладі також функціанують:

- Музична зала;
- Спортивна зала;
- Логопедичний кабінет;
- Театралізована кімната.

3.7. ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНИХ ТА НОРМАТИВНО-МЕТОДИЧНИХ ДОКУМЕНТІВ

3.7.1. Нормативно-правові документи щодо організації дошкільної освіти

1. Конституція України. [Переглянути](#)
2. Конвенція про права дитини. [Переглянути](#)
3. Закон України "Про освіту" [Переглянути](#)
4. Закон України "Про дошкільну освіту". [Переглянути](#)
5. Закон України "Про охорону дитинства" від 26 квітня 2001 р. 2402 - III, зі змінами від 24 квітня 2008 р. [Переглянути](#)
6. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року. [Переглянути](#)

3.7. 2. Нормативно-правові документи щодо організації освітнього процесу.

1. Інструктивно-методичні рекомендації «Щодо організації діяльності закладів дошкільної освіти 2020/2021 навчальному році» (лист МОНУ від 30.07.2020 № 1/9-411.).
2. Планування роботи в дошкільних навчальних закладах (лист МОН України №1/9 - 455 від 03.07.2009).
3. Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел - садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп продовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОН України №128 від 20.02.2002 р.)
4. Про затвердження гранично допустимого навчального навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності (наказ МОНУ № 446 від 20. 04.2015 р.)
5. "Про організацію короткотривалого перебування дітей у дошкільних навчальних закладах" (Лист МОН України № 1/9 - 577 від 29.07. 2011 р.)
6. Про дотримання порядку прийому дитини до дошкільного навчального закладу (Лист МОН молоді та спорту № 1/9 - 389 від 25.05.2011 р.)
7. Про систему роботи з дітьми, які не відвідують дошкільні навчальні заклади (Лист МОН України від 04.10.2007 № 1/9 - 583)
8. Про організацію роботи з дітьми старшого дошкільного віку, які не відвідують дошкільні заклади (Лист МОН №1/9 - 510 від 18.12.2000) [Переглянути](#)
9. Щодо терміну перебування дітей, які досягли шестирічного віку у дошкільних навчальних закладах (Лист МОН, молоді та спорту України від 21.07.2011 р. № 1/9 - 552)
10. Про затвердження Порядку встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах (Наказ МОН №667 від 21.11.2002)

11. Про внесення змін до Порядку встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах (Наказ МОН 404 від 07.04.2015р.)
12. Про режим роботи дошкільних навчальних закладів (Лист МОНУ від 24.01.2007 1/9 -36)
13. Про здійснення соціально - педагогічного патронату (лист від 17.12.2008 р. 1/9 - 811)
14. Про забезпечення взаємодії в освітній роботі з дітьми старшого дошкільного віку і молодшого шкільного віку (Лист МОН, молоді та спорту України від 19.08.2011 1/9 - 634)
- 16.Примірне положення про Консультативний центр для батьків або осіб, які їх замінюють і дітей, які виховуються в умовах сім'ї. (Наказ МОН, молоді та спорту України від 30.06.2011 р. 714)
19. Про затвердження Примірної інструкції з діловодства у дошкільних навчальних закладах (Наказ МОН молоді та спорту 1059 від 01.10.2012 р.)
20. Про організацію обліку дітей дошкільного віку (Лист МОН України 1/9 - 263 від 07.05.2007 р.)
21. Положення про порядок здійснення інноваційної освітньої діяльності (Наказ МОНУ від 07.05.2007 р.)
22. Про дотримання порядку прийому дитини до дошкільного навчального закладу. (Лист МОН молоді та спорту від 25.05.2011 р. 1/9 - 389)

3.7.3. Нормативно-правові документи щодо організації програмно-методичного забезпечення освітньо-виховного процесу

1. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні (нова редакція).
2. Освітня програма для дітей дошкільного віку "Українське дошкілля".
3. Парціальні програми:
  - "Дитяча хореографія", Шевчук А.С.
  - "Україна - моя Батьківщина" Каплуновська О.
  - "Казкова фізкультура", Єфіменко М.
5. Про затвердження Примірного положення про методичний кабінет ЗДО. (Наказ МНО №372 від 16.04.2018 року.
6. Про Перелік навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання в закладах дошкільної освіти у 2020/2021 навчальному році. Лист МОН № 1/9-394 від 22.07.20 року.
7. Про затвердження Примірного переліку ігрового та навчально-дидактичного обладнання для закладів дошкільної освіти. Наказ МОН № 1633 від 19.12.2017 року.
8. Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах. Лист МОН № 1/9-454 від 02.09.2016 року.
9. Щодо визначення рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку за допомогою кваліметричної моделі (лист МОН № 1/9-535 від 06.11.15 року)

3.7.4. Нормативно-правові документи психологічної служби

1. Конвенція про права дитини.

2. Етичний кодекс психолога.
3. Наказ МОН від 22.05.18 № 509 "Про затвердження Положення про психологічну службу у системі освіти України"
4. Лист МОН від 28.10.14 № 1/9-557 "Методичні рекомендації щодо взаємодії педагогічних працівників у навчальних закладах та заємодії з іншими органами і служби щодо захисту прав дітей"

3.7.5. Нормативно-правові документи щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи

1. Щодо організації фізкультурно-оздоровчої роботи у дошкільних навчальних закладах. Лист МОН № 1/9-456 від 02.09.2016 року.

3.7.6. Нормативно-правові документи щодо організації патріотичного виховання дітей в ЗДО

1. Щодо організації роботи дошкільних навчальних закладів по ознайомленню дітей із народними традиціями, святами та обрядами. Лист МОН № 1/9-561 від 20.10.16 року.

3.7.7. Нормативно - правові документи щодо організації медичного обслуговування:

1. Про затвердження Порядку медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі (Постанова від 14.06.2002 р. 826 Київ).
2. Про удосконалення організації медичного обслуговування дітей у дошкільному навчальному закладі (Наказ 30.08.2005 р. 432/496).
3. Перелік оснащення медичного кабінету дошкільного навчального закладу (Наказ від 30.08.2005 р. 432/496 (21090 - 05).
4. Перелік лікарських засобів та виробів медичного призначення у медичному кабінеті дошкільного навчального закладу для надання невідкладної медичної допомоги (додається 1092 - 05). Переглянути
5. Про посилення контролю щодо проходження обов'язкових медичних оглядів працівниками дошкільних навчальних закладів (Наказ МОН молоді та спорту України від 25.11.2011 р. 1365).
6. Про затвердження Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів. Наказ МОЗ від 24.03.16 р. № 234).
7. Щодо використання медичних форм для зарахування дітей до закладу дошкільної освіти. Лист МОЗ № 111-01/89 від 29.03.18 року.

3.7.8. Нормативно - правові документи щодо організації харчування:

1. Про затвердження Порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах (Наказ від 01.06.2005 р. 242/329).
2. Про затвердження норм харчування у навчальних та оздоровчих закладах (від 22.11.2004 р. 1591).

3. Про затвердження Порядку організації харчування дітей у навчальних та оздоровчих закладах (від 01.06.2005 р. 242/329).
4. Про здійснення контролю за організацією харчування дітей у дошкільних навчальних закладах (від 23.05.12 р. 1/9 - 396).
5. Інструкція з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах (Наказ 298/227 від 17.04.2006 р.). Переглянути
6. Про затвердження змін до інструкції з організації харчування дітей у дошкільних навчальних закладах (Наказ МОН і МОЗ 202/165 від 26.02.2013 р.). Переглянути
7. Лист Міністерства 1/9 - 452 від 25.06.13 р. "Про посилення контролю за організацією харчування дітей у дошкільних навчальних закладах". Переглянути
8. Про затвердження норм харчування у навчальних та дитячих закладах оздоровлення та відпочинку (від 22.11.04 р. 1591). Переглянути
9. Щодо невідкладних заходів із запобігання поширенню захворювань на гостру кишкову інфекцію серед дітей дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів (наказ МОНУ від 19.06.2007 р. 515). Переглянути
10. Про затвердження порядку встановлення плати для батьків за перебування дітей у державних і комунальних дошкільних та інтернатних навчальних закладах (Наказ МОН від 21.11.2002 р. 667). Переглянути

3.7. 9. Нормативно-правові документи щодо діяльності інклюзивних груп

1. Щодо організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти. [Лист МОН № 1/9-691 від 13.11.18 року. Переглянути](#)

3.7.10. Програми розвитку дітей з особливими освітніми потребами

1. Програма розвитку глухих дітей дошкільного віку
2. Програма розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями опорно-рухового апарату
3. Програмно-методичний комплекс для дітей з ФФНМ
4. Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення
5. Програмно-методичний комплекс програма розвитку дітей сліпих та зі зниженим зором від народження до 6 років
6. Програма розвитку дітей "Корекційна робота з розвитку мовлення дітей п'ятого року життя із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення"
7. Програма розвитку дітей "Корекційне навчання з розвитку мовлення дітей старшого дошкільного віку із загальним недорозвитком мовлення"

8. Комплексна програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом "Розквіт"
9. Програма розвитку дітей дошкільного віку з аутизмом
10. Програма розвитку для дітей дошкільного віку з розумовою відсталістю

3.8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНІХ НАПРЯМІВ.

1. Базовий компонент дошкільної освіти / науковий керівник А. М. Богуш
2. Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»/О.І.Білан
3. Освітня програма «Впевнений старт» для дітей старшого дошкільного віку / за загальною науковою редакцією Т.О.Піроженко.
4. «Про себе треба знати, про себе треба дбати». Програма з основ здоров'я та безпеки життєдіяльності дітей дошкільного віку. /авт. Лохвицька Л. В.
5. Радість творчості. Програма художньо-естетичного розвитку дітей раннього та дошкільного віку. /авт. Борщ Р. М., Самойлик Д. В.
6. Скарбниця моралі. Парціальна програма з морального виховання дітей дошкільного віку. (авт. Лохвицька Л. В.)
7. Казкова фізкультура. Парціальна програма з фізичного виховання дітей раннього та дошкільного віку. (авт. Єфименко М. М.)
8. Україна – моя Батьківщина. Парціальна програма національно-патріотичного виховання дітей дошкільного віку. (за наук. ред. Рейпольської О. Д.)
9. «Веселкова музикотерапія». Програма оздоровчо-освітньої роботи з дітьми старшого дошкільного віку (авт. Ірина Кравцова, Лариса Стахова)
10. Програма «Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення» / І.В. Кравцова, Л.Л. Стахова. Тернопіль: Мандрівець, 2021. - 80с.